

'successfully prosecute its claim under the process in question to a final executable judgment'.

Labour law - Arbitration proceedings - Settlement Agreement/Award - Prescription - Whether Prescription Act applying to a claim sounding in money based on a settlement agreement made consequentially to a referral of a dispute under the Labour Act 2007.

Prescription - Extinctive prescription - Debt - What constitutes - Whether a claim sounding in money founded on the terms of a settlement agreement made consequent to a referral of a dispute in terms of the Labour Act 2007 constituting 'debt' for purposes of Prescription Act - Meaning of 'debt' - Prescription Act 68 of 1969.

Summary: Section 15(1) of the Prescription Act 68 of 1969 provides that prescription will be interrupted by the service on the debtor of any process whereby the creditor claims payment of the debt - if a creditor fails in his claim, ie if he does not successfully prosecute his claim under the process in question to final judgment or the judgment is abandoned or set aside, the provisions of section 15(2) come into play in that the interruption of prescription which has occurred in terms of subsection (1) shall lapse, and the running of prescription shall not be deemed to have been interrupted.

Ιν χασυ τηε Αππλιχαντ ηαδ ινστιτυτεδ τωο αππλιχατιονσ φορ τηε ενφορχεμεντ οφ τηε σαμε δεβτ, α χλαιμ φορ τηε παψμεντ οφ ηουσινγ αλλοωανχεσ πλυσ ιντερεστ αγαινστ τηε φιρστ ρεσπονδεντ. Τηε φιρστ ωασ βψ ωαψ οφ α χουντερ-αππλιχατιον το αν αππλιχατιον ιν ωηιχη τηε φιρστ ρεσπονδεντ σουγητ τηε σεττινγ ασιδε οφ τηε ρεγιστρατιον οφ τηε υνδερλινινγ 'σεττλεμεντ αγρεεμεντ/αωαρδ' ασ αν Ορδερ οφ τηε Λαβουρ Χουρτ ιν τερμσ οφ σεχτιον 87(1)(β)(ι) οφ τηε Λαβουρ Αχτ 2007 υνδερ χασε *Ναμδεβ Διαμονδ Χορπορατιον (Πτυ) Λιμιτεδ π Μινεωορκερσ Υνιον οφ Ναμιβια* (ΗΧ-ΜΔ-ΛΑΒ-ΜΟΤ-ΓΕΝ-2019/00056) [2019] ΝΑΛΧΜΔ 37 (04 Νοπεμβερ 2019). Τηε αππλιχαντ'σ χουντερχλαιμ δελιπερεδ ιν τηατ χασε φορ τηε παψμεντ οφ ηουσινγ αλλοωανχεσ ανδ ιντερεστ ωασ ηοωεπερ δισμισσεδ ον 4 Νοπεμβερ 2019 ανδ τηε δισμισσαλ ωασ νεπερ τακεν ον αππεαλ ανδ τηυσ βεχαμε φιναλ.

Τη χυρρεντ αππλιχατιον, ΗΧ-ΜΔ-ΛΑΒ-ΜΟΤ-ΓΕΝ-2020/00227, ωηιχη ωασ ινστιτυτεδ ιν Σεπτεμπερ 2020 ωασ ινστιτυτεδ ον εσσεντιαλλψ τηε σαμε χαυσε οφ αχτιον – ανδ ον συβσταντιαλλψ σιμιλαρ φαχτσ – ανδ εσσεντιαλλψ φορ τηε σαμε ρελιεφ ασ τηε σαιδ χουντερ-αππλιχατιον.

Τηε αππλιχαντ ωασ τηυσ απτεμπτινγ το χλαιμ παψμεντ οφ τηε οριγιναλ – ανδ συβσταντιαλλψ τηε σαμε δεβτ – τηρουγη τηε ινστιτυτιον οφ τηε σαιδ τωο αππλιχατιονσ.

Held also: As the applicant's cause of action was actually based in contract – and not on any award it seemingly was irrelevant how the relied upon agreement came about, i.e. whether the dispute which led to the conclusion of the agreement was labour-related and was initially pursued in terms of the applicable labour legislation or had any other commercial cause and was pursued in terms of the applicable commercial law. Fact of the matter was that a seemingly valid agreement was concluded and that valid agreements – generally – can become enforceable and that the courts – inclusive of the Labour Court – are empowered to enforce them, if appropriate. Such claims are also generally liable to prescription particularly if such claims sound in money and clearly constituted a 'debt'.

Heلد τηατ; τηε ρελεπαντ προχεσσ ιν θυεστιον, ιε τηε χουντερ-αππλιχατιον ινστιτυτεδ υνδερ χαυσε ΗΧ-ΜΔ-ΛΑΒ-ΜΟΤ-ΓΕΝ-2019/00056, ηαδ α φιναλ ουτχομε ιε τηατ ρεφλεχτεδ ιν τηε χουρτ ορδερ ον 4 Νοπεμπερ 2019, ωηιχη ωασ ονε οφ δισμισσαλ.

Τηυσ ρεσυлт δετερμινεδ τηε θυεστιον ωηετηερ ορ νοτ τηε αππλιχαντ ωασ αβλε το προσεχυτε ιτσ χλαιμσ συχχεσσφυλλψ το α φιναλ εξεχυταβλε φυδγμεντ, ασ ρεθυιρεδ βψ σεχτιον 15(2).

Τηυσ ουτχομε ωασ χλεαρλψ νοτ συχχεσσφυλ, σο μυχη ωασ σιγνιφιεδ βψ τηε δισμισσαλ οφ τηε χουντερ-αππλιχατιον.

Heلد τηατ ιτ ηαδ το φολλω ιν συχη χιρχυμστανχεσ – τηατ τηε ιντερρυπτιον οφ πρεσχιρπτιον - αχηιεπεδ τηρουγη τηε σερωιχε οφ τηε χουντερ-αππλιχατιον υνδερ χαυσε ΗΧ-ΜΔ-ΛΑΒ-ΜΟΤ-ΓΕΝ-2019/00056 ον 4 Απριλ 2019 – λαπσεδ ονχε τηε χουντερ-αππλιχατιον ωασ δισμισσεδ ον 4 Νοπεμπερ 2019.

Ιν συχη χιρχυμστανχεσ τηε δεεμινγ προπισιονσ χονταινεδ ιν σεχτιον 15(2) οφ

της Πρεσχηριπτιον Αχτ 1969 χαμε ιντο πλαψ, ωιτη τηε ρεσυлт τηατ τηε ιντερρυπτιον οφ πρεσχηριπτιον, ωηιχη ηαδ οχχυρρεδ ον 4 Απριλ 2019 – θυλψ 2004 ωασ δεεμεδ νοτ το ηαψε οχχυρρεδ, τηυσ ιν τυρν ρεσυлтινγ ιν τηε σιτυατιον τηατ τηε αππιλιχαντ'σ χλαιομ, αγαινωστ τηε φιρστ ρεσπονδεντ ηαδ αλρεαδψ βεχομε πρεσχηριβεδ δυρινγ ορ αβουτ θυλψ 2020, τηε αππιλιχαντ'σ χαυσε οφ αχτιον ηαπινγ αρισεν ον 1 θυλψ 2017 ορ δυρινγ ορ αβουτ θυλψ 2017 ορ επεν εαρλιερ ανδ τηε χυρρεντ προχεεδινγσ - ωηιχη ωερε ονλψ ινστιτυτεδ ον 29 Σεπτεμβερ 2020 – ωηερε τηυσ ινστιτυτεδ μορε τηαν τηρεε ψεαρσ αφτερ τηε αππιλιχαντ'σ χλαιομ/χαυσε οφ αχτιον ηαδ αρισεν. Τηε αππιλιχαντ'σ χλαιομ φορ τηε παψμεντ οφ ηουσιγγ αλλοωανχεσ ανδ ιντερεστ ηαδ τηυσ πρεσχηριβεδ ιν τερμσ οφ σεχτιον 11(δ) οφ τηε Πρεσχηριπτιον Αχτ 1969 ασ ρεαδ ωιτη σεχτιον 12(1).

In the result the special plea of prescription was upheld.

Summary: The facts appear from the judgment.

ORDER

1. Τηε πλεα οφ πρεσχηριπτιον ισ υπηελδ.
2. Τηε αππιλιχατιον ισ τηυσ δισμισσεδ.

JUDGMENT

GEIER J:

[1] The applicant, the Mine Workers Union of Namibia, referred to hereinafter as (the 'MUN') continues to seek the enforcement of a settlement agreement concluded before the second respondent subsequent to the MUN's referral of a dispute of interest as countered by NAMDEB, the first respondent in this instance, with the registration of a dispute of right - both lodged with the Office of the Labour Commissioner

during 2016 – and – which disputes culminated in the conclusion of a ‘settlement agreement/award’ – on 19 October 2016.

[2] On 25 January 2019 the MUN had this settlement agreement/award registered as an Order of the Labour Court in terms of section 87(1)(b)(i) of the Labour Act 2007¹.

[3] NAMDEB in turn applied – on 28 February 2019 – to the Labour Court – to have this registration of the ‘award’ and the order itself declared to be null and void.

[4] The MUN lodged a counter-application in that case in which it sought the following orders:

‘(a) the first respondent (*NAMDEB*) is directed to pay Housing Allowance to all affected employees with effect of 1 June 2016 to 30 June 2017.

(b) Interest at the rate of 20% per annum on the amount due and payable to all affected employees calculated from 1 June 2016 to 30 June 2017.’

[5] NAMDEB’s application was granted and the counter-application was dismissed.²

[6] More particularly the court ordered on 4 November 2019:

‘IT IS HEREBY ORDERED FOR THE REASONS GIVEN EX-TEMPORE THAT:

1. The registration of the settlement agreement as an ‘award’ in terms of Section 87(1)(b)(i) of the Labour Act 2007, on 25 January 2019, under case HC-MD-LAB-AAA-2019/00024, is hereby declared null and void.
2. The said registration is accordingly set aside.

¹ Τηε αγρεεμεντ ηαπινγ προπωιδεδ φορ τησ.

² See: *Namdeb Diamond Corporation (Pty) Limited v Mineworkers Union of Namibia* (HC-MD-LAB-MOT-GEN-2019/00056) [2019] NALCMD 37 (04 November 2019).

3. The First Respondent's counter-application is hereby dismissed.
4. The matter is removed from the roll: Judgment delivered, case accordingly regarded as finalised.'

[7] The dismissal of the counter-application was not taken on appeal.

[8] Instead a fresh application was launched on 29 September 2020 in which the MUN as applicant now/again applied for an order enforcing the arbitration agreement reached between the parties on 19 October 2016 and in particular:

'... that the first respondent (*NAMDEB*) is directed to pay housing allowance to all affected employees with effect from 1 June 2016 to 30 June 2017...

and pay:

Interest at the rate of 20% per annum on the amount due and payable to all affected employees calculated from 1 June 2016 to 30 June 2017...'

[9] On this occasion the MUN's renewed quest was met by a plea of prescription.

[10] Reliance was placed in this regard on the provisions of section 15 of the Prescription Act, Act 68 of 1969, which provides:

'(1) The running of prescription shall, subject to the provisions of subsection (2), be interrupted by the service on the debtor of any process whereby the creditor claims payment of the debt.

(2) Unless the debtor acknowledges liability, the interruption of prescription in terms of subsection (1) shall lapse, and the running of prescription shall not be deemed to have been interrupted, if the creditor does not successfully prosecute his claim under the process in question to final judgment or if he does so prosecute his claim but abandons the judgment or the judgment is set aside.'

...

(6) For purposes of this section, “process” includes a petition, a notice of motion, a rule *nisi*, a pleading in convention, a third party notice referred to in any rule of court, and any document whereby legal proceedings are commenced.’

The argument on behalf of Namdeb:

[11] The written argument in support of the special plea was crisp and to the point. It was formulated by Adv Heathcote SC assisted by Adv Dicks as follows:

‘The applicant seeks the enforcement of a purported settlement agreement cobbled together by the parties’ non-legal representatives before the second respondent on 19 October 2016.³ Essentially, the applicant attempts to enforce an unenforceable agreement for the payment of housing allowances to its qualifying members for the period 1 June 2016 to 30 June 2017.

The issue for determination by the Court at this stage is whether the applicant’s claim has become prescribed by virtue of section 15(2), read with sections 15(1) and 11(d) of the Prescription Act, 68 of 1969 (“the Act”).⁴ The alleged agreement is an ordinary debt for purposes of prescription.’

[12] Counsel then went on to outline the relevant background to the determination of the issue of prescription, as has already been set out above. It will serve no purpose to repeat those facts again.

[13] In addition counsel referred to the fact that:

³ Record 25-26. We say ‘purported’ because the first respondent’s contention remains that such agreement is null and void for various reasons, including for vagueness. If and when the merits are ever determined, the test laid down in *Plascon-Evans* (1984 (3) SA 623 A) will apply and the matter will be determined on the facts averred by the applicant which have been admitted by the first respondent, together with the facts alleged by the first respondent.

⁴ Τησ φηρστ ρεσπονδεντ χοντενδσ τηατ τηε αππλιχαντ’σ χλαιμ αλρεαδψ πρεσχυριβεδ ον 19 Οχτοβερ 2019. Φορ πυρποσεσ οφ δετερμινινγ τηε ισσυε οφ πρεσχυριπτιον τηε φηρστ ρεσπονδεντ σηαλλ αχχεππ τηατ τηε χαυσε οφ αχτιον ον ωηιχη τηε αππλιχαντ ρελιεσ, αροσε ον 19 Οχτοβερ 2016.

'On 12 March 2020 this court made the following further order:

"The interlocutory matter is removed from the roll: Ex-Tempore judgment delivered on 4 November 2019 – case finalised on that date." '

[14] It was highlighted that the applicant did not appeal the dismissal of its counter-application and it was accordingly submitted that:

'The effect of the order puts paid to the applicant's application on the basis of res judicata as well. However, at this stage only prescription is at stake.'

[15] Counsel for NAMDEB then pointed out that it should be noted that the Prescription Act had remained unchanged in all relevant respects in both Namibia and South Africa since the date of Namibian Independence and that the jurisprudence of the South African courts on the Act would therefore be helpful in interpreting its provisions.⁵

[16] Counsel noted, and thus also cited the unreported decision of *Kehrmann v Gradtko* (I 25/2016) [2018] NAHCMD 141 (01 February 2018), in which the relevant South African case law was already adopted and applied and in which the following further relevant authorities and principles were also considered:

' ... The purpose and effect of section 15(2) has been held to be the following:

"...the whole purpose of s 15(2) was that, if a creditor fails in his claim, in other words if he does not successfully prosecute his claim under the process in question to final judgment, then the provisions come into force concerning the interruption of prescription lapsing and the running of prescription not being deemed to have been interrupted. The practical effect of this is that should a plaintiff, eg, have absolution granted against

⁵ *Λίσσε π Μινιστερ οφ Ηεαλτη ανδ Σοχιαλ Σερπιχεσ* (ΣΑ 75/2011) [2014] ΝΑΣΧ ατ [16].

him at the end of his case, then he cannot be said to have successfully prosecuted his claim to final judgment or, if an exception is taken to his claim and he cannot amend but has to issue fresh summons or a fresh declaration, then the process by which he commenced the proceedings is deemed not to have interrupted prescription and the running of prescription is deemed not to have been interrupted thereby. In other words...he is not allowed to have two bites at the cherry. It is not unreasonable to assume that what the legislator had in mind was the following: It is necessary that there should be finality in litigation. The plaintiff is given reasonable time within which to institute his action, thereafter he is in the hands of the administration of the Courts.⁶ ‘

In the matter of Van der Merwe v Protea Insurance Co Ltd 1982 (1) SA 770 (E), Smalberger J stated that:

“...the whole purpose of s 15(2) is that, if a creditor fails to prosecute successfully his claim under the process which interrupts prescription, either in the court in which such process commences legal proceedings, or on appeal to a higher tribunal, or, having been successful in the initial prosecution of his claim, abandons the judgement in his favour, or it is set aside on appeal at the instance of the debtor, the running of prescription is deemed not to have been interrupted.”⁷

Regarding the interpretation of the expression ‘process in question’ as contained in sections 15(1) and 15(2), Smalberger J also stated that:

“Section 15(1) provides for the interruption of prescription by the service on the debtor ‘of any process whereby the creditor claims payment of the debt’. In terms of section 15(6) ‘process’ is the document whereby legal proceedings are commenced, in the present instance, the summons in the magistrate’s court. The provisions of section 15(1) are, however, subject to those of ss(2). The ‘process in question’ is clearly that by which prescription was originally interrupted. It is that process which must be successfully prosecuted to final judgment by the creditor, and not any other. The reference to ‘final judgment’, in the context, contemplates judgment in the court in which process is instituted or, if the creditor is

⁶ *Τιτυσ π Υνιον & ΣΩΑ Ινσουρανχε Χο Ατδ* 1980 (2) ΣΑ 701 (ΤκΣ) 704.

⁷ Ατ παγε 773 παρα Χ.

unsuccessful in such court, any higher tribunal in which the creditor is ultimately successful on appeal in relation to the 'process in question'.⁸

The expression was also briefly considered in Cape Town Municipality and Another v Allianz Insurance Co Ltd 1990 (1) SA 311 (C) by Howie J who, with reference to section 15(2) of the Act, stated that:

“To return to the expression ‘under the process in question’, clearly a final executable judgment will be obtained ‘under’ a process where process and judgement constitute the beginning and end of one and the same action.⁹”

Policy considerations underlying extinctive prescription

The main object of extinctive prescription is to create legal certainty and finality in the relationship between creditor and debtor after the lapse of a period of time, and the emphasis is on protection of the debtor against a stale claim that has existed for such a long time that it becomes unfair to require the debtor to defend himself against it. The primary consideration is therefore one of fairness to the debtor.¹⁰

The emphasis is on the protection of the debtor because the debtor with the passage of time ought to become secure in his reasonable expectation that the slate has been wiped clean of obligations towards his creditor.¹¹

Other policy considerations underlying extinctive prescription are that delayed enforcement of a debt causes evidence to disappear and witnesses to forget; that certainty in dealings between persons requires a fixed time after which old disputes will be forgotten; and that judicial economy and the smooth functioning of the legal system is best served when the parties are obliged to bring their disputes to the courts promptly, so that they can be swiftly resolved while evidence is available and fresh in the memory of the witnesses.¹²

⁸ *ζαν δερ Μερωε π Προτεα Ινσυρανχε Χο Ατδ 1982 (1) ΣΑ 770 (Ε) 772 ατ παρα Η ανδ π 773 ατ παρα Α. Σεε αλσο Χαδαχ (Πτψ) Ατδ π Ωεβερ Στεπηεν Προδυχτσ Χομπανψ ανδ Οτηερσ (530/09) [2010] ΖΑΣΧΑ 105 ατ παρα 25.*

⁹ *Χαπε Των Μυνιχιπαλιτψ ανδ Ανοτηερ π Αλλιανζ Ινσυρανχε Χο Ατδ 1990 (1) ΣΑ 311 (Χ) 333 ατ παρα Γ.*

¹⁰ Μ Μ Λουβσερ, *Εξτινχτιψε Πρεσχριπτιον* 1996 π.22.

¹¹ *Ιβιδ π. 23.*

¹² *Ιβιδ.*

Extinctive prescription ensures that there comes a time between a creditor and debtor when the books are closed.’¹³

[17] In respect of the MUN’s main defenses against NAMDEB’s contention that the MUN’s further claim had not become prescribed, namely:

‘That the first respondent only “officially pronounced” itself on the back payment of housing allowances on 3 November 2017. Applicant contends that its “cause of action only then arose”. At all relevant times and prior thereto the parties had not reached consensus on the back-pay matter and it was always a matter that remained to be dealt with and agreed upon. The letter confirmed the internal deadlock on the matter¹⁴ and

The applicant attempts to rely on its counter-application served on the first respondent on 4 April 2019 under Case No HC-MD-LAB-MOT-GEN-2019/00056. ¹⁵ ...’ ...

it was submitted that it was trite that a lack of consensus does not interrupt the running of prescription, nor does prescription only run once an ‘*internal deadlock on the matter*’ is reached as section 12(1) of the Act reads as follows:

‘Subject to the provisions of sub-sections (2), (3) and (4), prescription shall commence to run as soon as the debt is due.¹⁶ ...’

and

that it was further trite that a creditor cannot ‘*either in his wisdom or when he thinks that he ought to bestir himself*’¹⁷ defer the running of prescription by relying on purported negotiations and failing to serve process on the debtor as:

¹³ *Ιβιδ* π.24.

¹⁴ Ρεχορδ 64-65 παρ 23

¹⁵ Ρεχορδ 65 παρ 24

¹⁶ “Δεβτς βεχομε δυε ωην τηψ αρε ιμμεδιατελψ χλαιμαβλε ορ ρεχοπεραβλε”. Ασ περ Ωαλλισ Αθ ιν Μακατε π ζοδαχομ Ατδ 2016 (4) ΣΑ 121 (XX) ατ [188]

¹⁷ Μοστερτ π Μοστερτ 1913 ΤΠΔ ατ 259

‘Considerations of policy require that a creditor should not be able to rely on his own failure to perform in order to delay the running of prescription. This policy consideration has been stated as follows: ‘A creditor is not able by his own conduct to postpone the commencement of prescription.’ (Benson and Another v Walters and Others 1981 (4) SA 42 (C) at 49G and the authorities cited therein.)¹⁸’

[18] It was then forcefully argued in conclusion that:

‘ ... It is common cause that the cause of action on which the applicant relies arose on 19 October 2016.¹⁹ Nothing prevented the applicant from interrupting the running of prescription by the service of process on the first respondent, as it did on 4 April 2019. The applicant did not prosecute its claim to final judgment under the process in question as stipulated in section 15(2) of the Act. The interruption of prescription therefore lapsed and the running of prescription is deemed not to have been interrupted. The applicant therefore had until 18 October 2019, at the very latest, to interrupt the running of prescription by the service on the first respondent of process. This it failed to do. As per Colman J in *Van Vuuren v Boshoff*:²⁰

“..... the Act was designed to penalise the person who can enforce his claim by action, but does not do so, and not the person who delays taking action because he is not yet able to do so.” ...’

and that :

‘In the premises the applicant’s claim has become prescribed in terms of section 11(d) of the Act and first respondent prays that the application be dismissed.’

Argument on behalf of the MUN

¹⁸ Πησση π Σουτηερν Μετροπολιταν Λοχαλ Χουνχιλ οφ τηε Γρεατερ θοηαννεσβυργ Μετροπολιταν Χουνχιλ 2002 (2) ΣΑ 455 (Ω) ατ 469Ε-Φ.

¹⁹ *Mbelle Panel Beaters & Transport CC v Willemse* 2018 (3) NR 745 (NLD) [23] to [29].

²⁰ ζαν ζυυρεν π Βοσηοφφ 1964 (1) ΣΑ 395 (Τ) ατ 401 Δ.

[19] This was unfortunately not as structured and to the point. It became clear however that – in the main – issue was taken with the point that the MUN’s claim had purportedly prescribed.

[20] The legal practitioners for MUN, Ms Angula, assisted by Ms Kandjella, then argued their client’s case as follows:

1. ΊΣΣΥΕ(σ) ΦΟΡ ΔΕΤΕΡΜΙΝΑΤΙΟΝ

1.1. Δοεσ τηε πρεσκριπτιον Αχτ 68 οφ 1969 αππλη το αρβιτρατιον αωαρδσ? Τηε αππλιχαντ’σ χλαιμ ισ τηε ενφορχεμεντ οφ α σεττλεμεντ αγρεεμεντ τηατ ωασ μαδε α βινδιγγ αωαρδ ιν τερμσ οφ τηε Λαβουρ Αχτ.

1.2. Τηε Αππλιχαντ’σ ονλψ ρεμεδψ το ενφορχε τηε αωαρδ ισ βψ τηε ρεγιστρατιον τηερεοφ ιν τερμσ οφ σεχτιον 87(1)(β) οφ τηε Λαβουρ Αχτ, αλτερνατιπελψ ον αππλιχατιον το Χουρτ ιν τερμσ οφ τηε αφορεσαιδ σεχτιον.

1.3. Τηε εφφεχτ οφ αν αρβιτρατιον αωαρδ μαδε ιν τερμσ οφ τηε Ναμιβιαν Λαβουρ Αχτ ισ βινδιγγ υνλεσσ ιτ ισ αδπισορψ²¹; σεχτιον 87(2)(β) προσιδεσ, ιν νο αμβιγυουσ τερμσ, τηατ αν αρβιτρατιον αωαρδ βεχομεσ ανδ ορδερ οφ τηε Λαβουρ Χουρτ ον φιλιγγ τηε αωαρδ ιν τηε Χουρτ βψ ανψ παρτψ αφφεχτεδ βψ τηε αωαρδ; ορ βψ τηε Λαβουρ Χομμισσιονερ.

1.4. Τηε αωαρδ ωασ μαδε ιν τερμσ οφ τηε Ναμιβιαν Λαβουρ Αχτ ανδ ισ ασ συχη βινδιγγ.

2. ...

3. THE ΠΡΕΣΕΝΤ ΑΠΠΛΙΧΑΤΙΟΝ, ΑΝΔ ΤΗΕ ΛΑΩ

3.1. Ον 29 Σεπτεμβερ 2020 τηε Αππλιχαντ βρουγητ τηισ αππλιχατιον φορ αν ορδερ το ενφορχε τηε αρβιτρατιον αγρεεμεντ ρεαχηεδ βετωεεν τηε παρτιεσ ον τηε 19th οφ Οχτοβερ 2016, ανδ ιν παρτιχυλαρ, τηατ τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ βε διρεχτεδ το παψ ηουσιγγ αλλωωανχε το αλλ αφφεχτεδ εμπλοψεεσ ωιτη εφφεχτ φρομ 1 θυνε 2016 το 30 θυνε 2017, ασ ωελλ ασ ιντερεστ τηερεον ατ τηε ρατε οφ 20% περ αννυμ δυε ανδ πασαβλε το αλλ αφφεχτεδ εμπλοψεεσ χαλχυλατεδ φρομ 1 θυνε 2016 το 30 θυνε 2017.

...

4. Ιν ορδερ το ασσεεσ ωηετηερ τηε αππλιχαντ’σ χλαιμ ηασ πρεσκριβεδ, τηε χουρτ νεεδσ το δετερμινε ωηετηερ τηε αρβιτρατιον αγρεεμεντ δατεδ 19 Οχτοβερ 2016 ισ α “δεβτ” ποσσιβλε οφ πρεσκριπτιον υνδερ σεχτιον 11 (δ) οφ τηε Πρεσκριπτιον Αχτ ανδ, ωηετηερ τηε Πρεσκριπτιον Αχτ αππλιεσ το αρβιτρατιον αωαρδσ.

²¹ Σεχτιον 87(1)(α) οφ τηε Λαβουρ Αχτ, Νο 11 οφ 2007.

5. Τη χουρτ μυστ βε μινδφουλ οφ τηε φαχτ τηατ τηε 4 Απριλ 2019 αππλιχατιον διφφερσ ιν εσσενχε φρομ τηε πρεσεντ αππλιχατιον, ιν τηατ ιν τηε 4 Απριλ 2019 αππλιχατιον, τηε Αππλιχαντ σουγητ φορ τηε Χουρτ το διρεχτ τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ το παψ τηε Ηουσιנג Αλλοωανχε ασ ωασ αγρεεδ το ιν τηε ηουσιנג αλλοωανχε αγρεεμεντ δατεδ 22 Απριλ 2016²², ωηερεασ ιν τηε πρεσεντ αππλιχατιον, τηε αππλιχαντ σεεκσ το ενφορχε τηε αρβιτρατιον αγρεεμεντ ρεαχηεδ ον 19 Οχτοβερ 2016.
6. Τηε Πρεσκριπτιον Αχτ προσιδεσ φορ τηε Πρεσκριπτιον οφ δεβτσ, ιν τηατ “α δεβτ σηαλλ βε εξτινγυισηεδ βψ πρεσκριπτιον αφτερ τηε λαπσε οφ τηε περιοδ ωηιχη ιν τερμσ οφ τηε ρελεπαντ λαω αππλιεσ ιν ρεσπεχτ οφ τηε πρεσκριπτιον οφ συχη δεβτ ανδ τηατ τηε ρυννινγ οφ πρεσκριπτιον σηαλλ, συβφεχτ το τηε προσισιονσ οφ συβσεχτιονσ (2), βε ιντερρυπτεδ βψ τηε σερπιχη ον τηε δεβτορ οφ ανψ προχεσσ ωηερεβψ τηε χρεδιτορ χλαιμσ παψμεντ οφ τηε δεβτ. Τηε αππλιχατιον φορ τηε ρελιεφ τηατ τηε Αππλιχαντ σεεκσ βεφορε χουρτ νοω ισ νοτ τηατ οφ α δεβτ ασ ενπισιονεδ ιν τηε Πρεσκριπτιον Αχτ ανδ ασ δοεσ νοτ φαλλ ωιτηιν τηε αμβιτ οφ πρεσκριβινγ. Ωε σαψ σο φορ τηε φολλοωινγ ρεασονσ:
7. Τηε αγρεεμεντ τηατ τηε Αππλιχαντ σεεκσ το ενφορχε ρελατεσ το τηε υνφαιρ λαβουρ πραχτιχεσ ανδ τηε ιντερπρετατιον / αππλιχατιον οφ τηε Ηουσιנג αλλοωανχε αγρεεμεντ.²³ Ωηατ τηε παρτιεσ ιν εσσενχε αγρεεδ το ωασ τηειρ χομιτιμεντ το τηε αλρεαδψ εξιστινγ ηουσιנג αλλοωανχε αγρεεμεντ ιν τηατ ιτ ωασ εξπρεσσλψ ρεχορδεδ ανδ σιγνεδ βψ τηε παρτιεσ τηατ:

“1. Τηε παρτιεσ ρε-αφφιρμ τηειρ χομιτιμεντ το τηε Αχχομοδοατιον Στρατεγψ ανδ Ρελατεδ Ισσυεσ Αγρεεμεντ σιγνεδ ον τηε 22nd οφ Απριλ 2016 ανδ τηισ ρεμαινσ παλιδ”...

3. Τηατ τηε αγρεεμεντ μεντιονεδ ιν 1 αβοπε ισ ψετ το βε ιμπλεμεντεδ ανδ τηατ τηε εφεχτιψε δατε οφ ιμπλεμεντατιον ρεμαινινγ 1 θυνε 2016.

4. Τηε αππλιχαντ χομιτισ το ιμπλεμεντ τηισ αγρεεμεντ ον 1 Απριλ 2017.

5. τηε αππλιχαντ υνδερτακεσ το ιν α τρανσπαρεντ μαννερ κεεπ τηε ρεσπονδεντ ινφορμεδ ον δεπελοπμεντσ ανδ ανψ χονστραιντσ ιν χομπλινγ ωιτη τηε δεαδλινε οφ ιμπλεμεντατιον (1 Απριλ 2017),

6. Τηε αγρεεμεντ αλσο ρεσολψεσ τηε ισσυεσ ρεφερρεδ περ Χασε ΣΡΟΡ 10-16 βψ τηε ρεσπονδεντ ωηιχη ισ πενδινγ βεφορε τηε Λαβουρ Χομμισσιονερ.

Χοντινυινγ ωιτη,

8. Τηισ αγρεεμεντ ισ φιναλ αν βινδινγ ανδ ρεσολψε αλλ δισπυτεσ βετωεεν τηε παρτιεσ ανδ ιτ σηαλλ βεχομε αν ορδερ οφ τηε Λαβουρ Χουρτ υπον φιλινγ ιτ ωιτη τηατ Χουρτ βψ ειτηερ παρτψ ιν τερμσ οφ σεχτιον 87(1)91(β)(ι) οφ τηε Λαβουρ Αχτ, (Αχτ 11 οφ 2007).
9. Ιν τηε ματτερ οφ Μψατηαζα π θοηαννεσβυργ Μετροπολιταν Βυσ Σερπιχη Σοχ Ατδ Τ/Α Μετροβυσ Ιν ρε: Μαζιβυκο π Χονχορ Πλαντ²⁴, ιτ ωασ ηελδ τηατ αν

²² Παγε 5 οφ ρεχορδ, παραγραπη 5 τηερεοφ

²³ Παγε 25 οφ ρεχορδ φιρστ παραγραπη ανδ ποιντ1 οφ τερμσ αγρεεδ το.

²⁴ Μψατηαζα π θοηαννεσβυργ Μετροπολιταν Βυσ Σερπιχη Σοχ Ατδ Τ/Α Μετροβυσ Ιν ρε:

αρbitρατιον αωαρδ ισ α ‘δεβτ’ ασ περ τηε Πρεσχιρπιτιον Αχτ 68 οφ 1969 ανδ, ασ συχη, πρεσχιρβεσ αφτερ τηρεε ψεαρσ. Τηατ δεχισιον ωασ οπερτυρενδ βψ τηε Χονστιτυτιοναλ Χουρτ ιν τερμισ οφ ωηιχη, φουρ φυδγεσ φουνδ τηατ τηε Πρεσχιρπιτιον Αχτ ισ ινχομπατιβλε ωιτη τηε Λαβουρ Ρελατιονσ Αχτ 66 οφ 1995 (ΛΡΑ), ανδ τηε ρεμαινινγ φυδγεσ φουνδ τηατ ιτ διδ νοτ χοντραδιχτ τηε ΛΡΑ, βυτ τηατ ρεφερρινγ α δισπυτε το τηε ΧΧΜΑ ιντερρυπτεδ πρεσχιρπιτιον.

10. Ιν τηε χασε οφ Μρ Μψατηαζα, ηε οβταινεδ αν αρbitρατιον αωαρδ ρεινστατινγ ηιμ το ηισ εμπλοψμεντ. Ωηεν ηε αππροαχηδ τηε Λαβουρ Χουρτ σομε φουρ ψεαρσ λατερ το ηαπε τηε αρbitρατιον αωαρδ μαδε αν ορδερ οφ χουρτ, τηε εμπλοπερ ρελιεδ ον πρεσχιρπιτιον. Ιτ ωασ αλσο φουνδ τηατ α ρεινστατεμεντ αρbitρατιον αωαρδ υνδερ τηε ΛΡΑ διδ νοτ χονστιτυτε α ‘δεβτ’ ιν τερμισ οφ τηε Αχτ. Τηε οτηερ φουρ ηελδ τηατ τηε Αχτ ωασ αππλιχαβλε το προχεεδινγσ υνδερ τηε ΛΡΑ ανδ τηατ α χλαιμ φορ υνφαιρ δισμισσαλ υνδερ τηε ΛΡΑ ωασ α ‘δεβτ’ ιν τερμισ οφ τηε Αχτ, βυτ τηατ ρεφερραλ οφ τηε δισπυτε το τηε ΧΧΜΑ ιντερρυπτεδ πρεσχιρπιτιον ιν τερμισ οφ σ 15(1) οφ τηε Αχτ ωηιχη ρεμαινεδ ιντερρυπτεδ υντιλ τηε φιναλισατιον οφ τηε ρεπιεω προχεεδινγσ. Τηε φυδγμεντ φουνδ τηατ Μρ Μψατηαζα’σ αρbitρατιον αωαρδ ηαδ νοτ πρεσχιρβεδ ανδ, λικε τηε φιρστ ανδ τηιρδ φυδγμεντσ τηατ τηε αππεαλ σηουλδ συχχεεδ.
11. Ιν τηε επεντ τηατ τηε χουρτ φινδ τηε χυρρεντ αππλιχατιον το βε α δεβτ, ιτ μυστ βε χονσιδερεδ ωηεν τηε χασε οφ αχτιον αροσε.
12. Ιτ ωασ ονλψ τηε 3^{οδ} οφ Νοπεμβερ 2017 τηατ τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ οφφικιαλλψ προνουνχεδ ιτσελφ ον τηε βαχκ παψ.²⁵ Τηισ ωασ βψ χομμυνιχατιον ωηιχη ρεαδσ ασ φολλωσ:

“...Ηουσινγ Αλλοωανχε βαχκδατε

Ασ ηασ βεεν δισχυσσεδ ιν παριουσ πλατφορμισ, τηε χομπανψ ηασ νεπερ ατ ανψ σταγε αγρεεδ το βαχκ δατε παψμεντ οφ ηουσινγ αλλοωανχε. Ασ περ τηε θοιντ Σπεχιαλ Βριεφ δατεδ τηε 21 θυνε 2017, τηε παψμεντ οφ τηε Ηουσινγ Αλλοωανχε ηασ αλωαψ βεεν δεπενδεντ ον τηε τωο χονδιτιονσ ναμελψ:

- τηε σιγνινγ οφ α Μεμορανδυμ οφ Αγρεεμεντ (ΜοΑ) βετωεεν Ναμδεβ ανδ Ορανφεμυνδ Τοων Χουνχιλ. Τηισ σιγνεδ ΜοΑ ωουλδ αλλωω φορ λανδ το βε σολδ ανδ εμπλοψεεσ ωουλδ βε αβλε το βυψ προπερτυ.
- Χονφιρματιον τηατ τηερε ωιλλ βε νο αδπερσε ταξ ιμπλιχατιονσ ον Ναμδεβ δυε το τηε τρανσφερ οφ ινφραστυχτυρε το ΟΤΧ.

The decision to delink housing the payment of housing allowance in June 2017 was a gesture of good will on the part of management, and therefore cannot be used as a basis for creating an expectation of back pay. Consequently, the company’s position as communicated earlier remains.”

Μαξιβυκο π Χονχορ Πλαντ [2016] 1 ΒΛΛΡ 24 (ΛΑΧ) / [2016] ΖΑΧΧ 49; 2018 (1) ΣΑ 38 (ΧΧ)

²⁵ Παγε 69-71 οφ τηε ινδεξεδ πλεαδινγσ. Λεττερ οφ Ναμδεβ δατεδ 3.11.2017– ατ παγε 71.

- 12.1. ΑΣ α ρεσουλτ οφ αφορεσαιδ χομμυνηατιον ονλψ ηαπε βεεν μαδε ον 3 Νοπεμπερ 2017, τηε αππλιχαντ'σ χαυσε οφ αχτιον ονλψ τηεν αροσε. Ατ αλλ ρελεπαντ τιμεσ ανδ πριορ τηερετο τηε παρτιεσ ηαδ νοτ ρεαχηεδ χονσενσυσ ον τηε βαγκ-παψ ματτερ ανδ ιτ ωασ αλωαψσ α ματτερ τηατ ρεμαινεδ το βε δεαλτ ωιτη ανδ αγρεεδ υπον. Τηε λεττερ χονφιρμεδ τηε ιντερναλ δεαδλογκ ον τηε ματτερ ασ συχη ιτ ονλψ τηεν ωηεν τηε αππλιχαντ'σ χαυσε οφ αχτιον αροσε. Πρεσχριπτιον ωουλδ ονλψ βεχομε αππλιχαβλε τηεε ψεαρσ φρομ 3 Νοπεμπερ 2017, ι.ε. υπ το 2 Νοπεμπερ 2020.
- 12.2. Ιτ ωασ τηυσ ονλψ ον τηε 3^{οδ} οφ Νοπεμπερ 2017 ωηεν τηε εντιρε σετ οφ φαχτσ ωηιχη τηε χρεδιτορ (Αππλιχαντ) μυστ προπε ιν ορδερ το συχχεεδ ωιτη ηις ορ ηερ χλαιμ αγαινωστ τηε δεβτορ (Φιρστ Ρεσπονδεντ) ισ ιν πλαχε ορ, ιν οτηερ ωορδσ, ωηεν επερψητηινγ ηασ ηαππενεδ ωηιχη ωουλδ εντιτλε τηε χρεδιτορ (Αππλιχαντ) το ινστιτυτε αχτιον ανδ το πυρσυε ιτσ χλαιμ. Σο, ονλψ ιφ νοτηινγ ωασ done υντιλ 2 Νοπεμπερ 2020, τηεν ιτ χουλδ ηαπε βεεν σαιδ τηατ τηε Αππλιχαντ αβανδονεδ ιτσ χλαιμ ανδ τηατ ιτ μαψ ηαπε βεχομε πρεσχριβεδ.
13. Σιμιλαρλψ, ιν τηις ινστανχε, τηε ισσυε ιν θυεστιον, επεν αφτερ τηε αγρεεμεντ ωασ ρεαχηεδ ατ τηε Οφφιχε οφ τηε Λαβουρ Χομμισσιονερ ανδ μαδε αν αωαρδ, ωασ στιλλ υνδερ δισχυσσιον ανδ νεγοτιατιονσ πενδινγ ιτσ εξεχυτιον ανδ ιτ ωασ ονλψ ασ ατ 3 Νοπεμπερ 2017 τηατ ιτ χαν βε σαιδ τηατ αλλ ιντερναλ ρεμεδιεσ ηαπε βεεν ρεσολπεδ, ωηιχη λεφτ Αππλιχαντ νο χηοιχε βυτ το ηαπε τηε αρβιτρατιον αγρεεμεντ ενφορχεδ, ωηιχη ιτ αττεμπεδ το δο ασ ιτ ωασ σο εντιτλεδ.
14. Ιτ ισ συβμιττεδ τηατ ον α στριχτ αππλιατιον ανδ ιφ τηε χουρτ φινδσ τηατ τηε Αππλιχαντ'σ χυρρεντ χλαιμ ισ α δεβτ ασ χοντεμπλατεδ ιν τηε Αχτ, χαπαβλε οφ πρεσχριπτιον αφτερ τηε εξπιρατιον οφ α περιοδ οφ 3 ψεαρσ (ωηιχη ωε συβμιτ σηουλδ βε χουντεδ φρομ 3 Νοπεμπερ 2017), τηεν συχη πρεσχριπτιον ωασ ιντερρυπτεδ ον μορε τηαν ονε οχχασιον;
- 14.1.1. Ον 25 θανυαρψ 2019 ωηεν τηε αππλιχαντ μαδε τηε αρβιτρατιον αγρεεμεντ αν ορδερ οφ τηε Λαβουρ Χουρτ ωηιχη ιτ ωασ εντιτλεδ ανδ αβλε το δο.
- 14.1.2. Ον 28 Φεβρυαρψ 2019 ωηεν τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ μαδε αππλιατιον υνδερ χασε νυμβερ Χασε νυμβερ ΗΧ-ΜΔ-ΛΑΒ-ΜΟΤ-ΓΕΝ-2019/00056 το δεχλαρε τηε ρεγιστρατιον οφ τηε αωαρδ δατεδ 19 Οχτοβερ 2016, το βε νυλλ ανδ ποιδ, ανδ ιν τηε αλτερνατιωε το ισσυε α δεχλαρατορψ ορδερ τηατ συχη αωαρδ ηασ βεχομε υπεραννωατεδ.²⁶ Ιτ ισ χομμον χαυσε τηατ τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ υπον φιλινγ αφορεσαιδ αππλιατιον το ηαπε τηε χουρτ ορδερ σετ ασιδε, χονχεδεδ ιτσ ινδεβτεδνεσσ το τηε Αππλιχαντ. Τηε ονλψ ισσυε ωασ ανδ ισ, ωηετηερ τηε αγρεεμεντ ρεαχηεδ ωασ αν αωαρδ ανδ ιφ σο, ωηετηερ τηε εφυστιχε σψστεμ χουλδ ηαπε μαδε τηε αωαρδ αν ορδερ οφ χουρτ ωιτηουτ ηυμαν ιντερωεντιον ανδ ωιτηουτ πριορ νοτιχε το ιτ.

²⁶ Παγε 30 οφ ρεχορδ, παγε 4 οφ θυδγε Γειερ'σ φυδγμεντ ατ παραγραπη 9 τηερεοφ.

- 14.1.3. Ον 4 Απριλ 2019 ωην τηε Αππλιχαντ φιλεδ ιτσ χουντερ-αππλιχατιον.²⁷ Αχχορδινγλψ, τηε σερωιχε ον τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ οφ τηε Αππλιχαντ'σ χουντερ αππλιχατιον ιν τηε φορμ οφ α νοτιχε οφ μοτιον ιν τηε φυδιχιαλ προχεεδιγγσ σερωπεδ το ιντερρυπτ πρεσχριπτιον ιν ρελατιον το τηε παψμεντ οφ ηουσιγγ αλλοωανχε το αλλ αφφεχτεδ εμπλοφεεσ ωιτη εφφεχτ φορμ 1 θυνε 2016 το 30 θυνε 2017 ιν τηισ χασε. Τηισ χονχλυσιον μακεσ ιτ υννεχεσσαρψ το χονσιδερ τηε ρεμαινδερ οφ τηε αργυμεντσ ραισεδ βψ τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ.
- 14.1.4. Ον 4 Νοεμπερ 2019 ωην τηε Λαβουρ Χουρτ ρυλεδ ιν φαπουρ οφ τηε Φιρστ Αππλιχαντ ανδ δισμισσεδ τηε χουντερ-χλαιμ οφ τηε Αππλιχαντ.
- 14.1.5. Ον 16 Μαρχη 2020 ωην τηε χουρτ ρελεασεδ ιτσ ρεασονσ φορ δισμισσιγγ τηε αππλιχατιον.
15. Ιτ ισ φυρτηερ συβμιττεδ τηατ ιφ τηε χουρτ φινδσ τηατ τηε Αππλιχαντ'σ χυρρεντ χλαιμ ισ α δεβτ ασ χοντεμπλατεδ ιν τηε Αχτ, χαπαβλε οφ πρεσχριπτιον αφτερ τηε εξπιρατιον οφ α περιοδ οφ 3 ψεαρσ, τηε χουρτ σηουλδ χονσιδερ ωην τηε χλαιμ αροσε. Τηε αγρεεμεντ ισ χλεαρ ιν τηατ τηε ιμπλεμεντατιον δατε οφ τηε ηουσιγγ αλλοωανχε βαχκ παψ ωουλδ ονλψ βε ον 1 Απριλ 2017. Χαλχυλατιγγ τηρεε ψεαρσ φορμ τηεν τηε Αππλιχαντ ωουλδ τηεν ηαπε υντιλ 31 Μαρχη 2020 το ενφορχε τηε χλαιμ, ωηιχη ιτ διδ. Τηε Αππλιχαντ ινστιτυτεδ τηε χουρτ προχεσσ οφ ρεγιστεριγγ τηε αγρεεμεντ σο ασ το ενφορχε ιτ ον 25 θανυαρψ 2020, ι.ε. πριορ το 31 Μαρχη 2020. Πρεσχριπτιον, τηερεφορε ονλψ βεγαν το ρυν φορμ τηε δατε τηατ ιτ αχχυρεδ το τηε Αππλιχαντ (βειγγ τηε δατε οφ ιμπλεμεντατιον βειγγ 1 Απριλ 2017).
16. Α φυρτηερ νεω χασε οφ αχτιον αροσε ωην τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ διδ νοτ χομπλψ ωιτη τηε Λαβουρ Χουρτ ορδερ τηατ ωασ ρεγιστερεδ ον 25 θανυαρψ 2019, ανδ ινστεαδ βρουγητ αν αππλιχατιον φορ ιτ το βε δεχλαρεδ νυλλ ανδ ποιδ. Ανψ περιοδ οφ πρεσχριπτιον χουλδ τηεν βε χαλχυλατεδ φορμ συχη δατε, βριγγιγγ ιτ υπ ανδ υντιλ 24 θανυαρψ 2022 το ενφορχε τηε 'δεβτ' βψ τηε ισσυε οφ προχεσσ.
17. Τηε ρεγιστρατιον οφ τηε σεττλεμεντ αγρεεμεντ ασ αν ορδερ οφ τηε Λαβουρ Χουρτ ωασ σετ ασιδε ασ ουτλινεδ ιν παραγραπη 3.11 αβοπε. Ιτ ισ οφ χρυχιαλ ιμπορτανχε το νοτε ανδ υνδερστανδ τηε ρεασονσ ωηψ τηε χουρτ σετ ασιδε τηε σαιδ ρεγιστρατιον. Ιτ ισ νοτ βεχαυσε τηε αωαρδ ηαδ πρεσχυριβεδ ασ ισ νοω ονλψ απερρεδ βψ τηε Φιρστ ρεσπονδεντ.
- 17.1. Τηε χουρτ ηαδ ρυλεδ τηατ τηε φιλιγγ οφ αν αρβιτρατιον αγρεεμεντ ον τηε εφυστιχε σψστεμ δοεσ νοτ ανδ χουλδ νοτ ρεπλαχε τηε φυνχτιονσ οφ τηε χουρτ- ιν τηατ τηε εφυστιχε σψστεμ δοεσ νοτ ηαπε τηε χαπαχιτψ το χονσιδερ ανδ δεχιδε ωηετηερ α σεττλεμεντ αγρεεμεντ σηουλδ βε

²⁷ Σεχτιον 15(6) προσιδεσ τηατ προχεσσ οφ τηισ σεχτιον, "προχεσσ" ινχλυδεσ α πετιτιον, α νοτιχε οφ μοτιον, α ρυλε νισι, α πλεαδιγγ ιν ρεχονπεντιον, α τηιρδ-παρτψ νοτιχε ρεφερρεδ το ανψ ρυλε οφ χουρτ, ανδ ανψ δοχυμεντ ωηερεβψ λεγαλ προχεεδιγγσ αρε χομμενεδ

σανχτιονεδ ορ νοτ.²⁸

- 17.2. Ιτ ισ εμπηασισεδ τηατ τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ νεπερ δενιεδ λιαβιλιτψ οφ παψινγ τηε ηουσινγ αλλοωανχε το τηε αφφεχτεδ εμπλοψεεσ ανδ ιν φαχτ, ασσυμεδ σαμε, σαπε φορ τηε φαχτ τηατ τηε εφυστιχε σψστεμ σηουλδ νοτ ηαπε γενερατεδ τηε Λαβουρ χουρτ ορδερ ανδ τηατ τηε αππλιχατιον ηαδ το βε σερπεδ ον τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ ανδ σερπεδ βεφορε α φυδγε ωηο ουουλδ βε αβλε το αππλψ ηισ ορ ηερ μινδ το τηε αππλιχατιον.
- 17.3. Τηε Αππλιχαντ νεπερ αβανδονεδ τηε φυδγμεντ ανδ διδ νοτ φαιλ το συχχεσσυλλψ προσεχυτε ιτσ χλαιομ υνδερ προχεσσ. Ωηατ τηε αππλιχαντ χονχεδε ισ τηατ ιτ ωασ ον αδπιση οφ ιτσ λεγαλ ρεπρεσεντατιψεσ το αβιδε βψ τηε Λαβουρ Χουρτ φυδγμεντ ωηερειν ιτ ωασ ρυλεδ τηατ τηε φιλινγ οφ τηε αρβιτρατιον αγρεεμεντ ον τηε εφυστιχε σψστεμ δοεσ νοτ ανδ χουλδ νοτ ρεπλαχε τηε φυνχτιονσ οφ τηε χουρτ ιν τηατ τηε εφυστιχε σψστεμ δοεσ νοτ ηαπε τηε χαπαχιτψ το χονσιδερ ανδ δεχιδε ωηετηερ α σεττλεμεντ αγρεεμεντ σηουλδ βε σανχτιονεδ ορ νοτ. Ιν ασ μυχη ασ τηε εφυστιχε σψστεμ διδ ανδ στιλλ δοεσ μακε προπισιον φορ τηισ, ιτ ισ συβμιττεδ τηατ τηε φορυμ υσεδ βψ τηε Αππλιχαντ το ενφορχε τηε αρβιτρατιον αγρεεμεντ ωασ ρεασοναβλε ανδ ωιτηιν τηε χονφινεσ οφ ωηατ τηε χυρρεντ εφυστιχε σψστεμ ανδ ιν εσσηνχε Ναμιβιαν χουρτ σψστεμ
- 17.4. Ιμμεδιατελψ υπον ρεχειπτ οφ τηε φυδγμεντ, τηε Αππλιχαντ φιλεδ αν αππλιχατιον το ηαπε τηε αρβιτρατιον αγρεεμεντ ενφορχεδ ωιτηιν τηε χονφινεσ οφ φυδιχιαλ σχρυτινψ ασ ωασ ουτλινεδ ιν τηε φυδγμεντ ωιτη ρεασονσ τηατ φολλοωεδ ον 16 Μαρχη 2020.²⁹

18. Ιτ ισ ινδεεδ σο τηατ τηε Αππλιχαντ διδ νοτ αππεαλ τηε διςμισσαλ οφ ιτσ χουντερ-αππλιχατιον. Ιτ ισ συβμιττεδ τηατ τηατ ισ νοτ τηε ονλψ ρεμεδψ τηε Αππλιχαντ ηασ το ενφορχε ιτσ χλαιομ ανδ βψ τηε Αππλιχαντ'σ χονδυχτ τηρουγηουτ αβοπε, ιτ ισ χλεαρ τηατ τηε Αππλιχαντ ατ αλλ τιμεσ ηαδ νο ιντεντιον το αβανδον ιτσ χλαιομ ανδ το ρεστ βψ τηε Λαβουρ Χουρτ φυδγμεντ. Τηε Αππλιχαντ ινστεαδ τοοκ στεπσ το ηαπε αν αππλιχατιον λοδγεδ σο ασ το ηαπε τηε αρβιτρατιον αγρεεμεντ ρεαχηεδ βετωεεν τηε παρτιεσ ρεαχηεδ ον 19 Οχτοβερ 2016 ενφορχεδ, ανδ τηε δατε οφ πρεσχυριπτιον χαννοτ ρυν ουτ βψ 18

18.1. Τηε Λαβουρ Χουρτ ηασ ποωερ ανδ φυρισδιχτιον το ενφορχε τηε σεττλεμεντ αγρεεμεντ ορ αωαρδ. Επεν ιφ τηε χουρτ φινδσ αγαινστ τηε Αππλιχαντ ιν τηατ τηε αρβιτρατιον αγρεεμεντ τηατ ιτ σεεκσ το ενφορχε, δοεσ νοτ χονσιτιυτε αν αωαρδ, τηε χουρτ ισ εμποωερεδ το ενφορχε τηε σεττλεμεντ αγρεεμεντ ρεαχηεδ βετωεεν τηε παρτιεσ δυρινγ χονχιλιατιον/ αρβιτρατιον προχεεδινγσ ασ φαρ ασ ιτ ρελατεσ το τηε εφφεχτιψε δατε οφ παψμεντ οφ ηουσινγ αλλοωανχε το θυαλιφιεδ εμπλοψεεσ.

²⁸ Σεε παγε 27-40 (Θυδγμεντ ρελεασεδ ον 16 Μαρχη 2020)

²⁹ Ρεχορδ παγεσ 27-40

- 18.2. Τη Αχτ δραωσ α χλειαρ διστινχτιον βετωεεν α δεβτ ωηιχη μαψ βεχομε εντο εξιστενχε ανδ ωηεν ιτ βεχομεσ δυε. Ιτ ισ νωω ωελλ εσταβλισηεδ τηατ α δεβτ ισ ονλψ “δυε” ιν τηε σενσε χοντεμπλατεδ ιν τηε Αχτ ωηεν τηε “*χρεδιτορ αχθυιρεσ α χομπλετε χαυσε οφ αχτιον φορ τηε ρεχοπερψ οφ τηε δεβτ, τηατ ισ, ωηεν τηε εντιρε σετ οφ φαχτισ ωηιχη τηε χρεδιτορ μυστ προπε ιν ορδερ το συχχεεδ ωιτη ηισ ορ ηερ χλαιμ αγαινοστ τηε δεβτορ ισ ιν πλαχε ορ, ιν οτηερ ωορδσ, ωηεν επερψτηιγγ ηασ ηαππενεδ ωηιχη ωουλδ εντιτλε τηε χρεδιτορ το ινοστιτυτε αχτιον ανδ το πυρσυε ηισ ορ ηερ χλαιμ.*³⁰ Τηατ τηε Απλιχαντ χουλδ ονλψ ποσσιβλψ ηαπε συχχεεδεδ το ενφορχε α δεβτ χλαιμ αμουντ ασ οφ 1 Απριλ 2017.³¹
- 18.3. Ιν τηε ματτερ οφ Τηε Νατιοναλ Δισαβιλιτυ Χουνχιλ οφ Ναμιβια ψσ Βεν Σηικολαλψε ανδ 6 Οτηερσ³² ιτ ωασ ηελδ τηατ Ιντερναλ ρεμεδιεσ απαιλαβλε το εμπλοψεεσ μυστ βε εξηαυστεδ βεφορε α δισπυτε ισ ρεφερρεδ το τηε Οφφιχε οφ τηε Λαβουρ Χομμισσιονερ ανδ τηατ ιν τηατ ινστανχε τηε αρβιτρατορ ηαδ νο φυρισδιχτιον το ηεαρ τηε δισπυτε υντιλ ανδ υνλεσσ αλλ ιντερναλ ρεμεδιεσ ηαπε βεεν εξηαυστεδ. Τηε Λαβουρ Χουρτ τηεν ρυλεδ ον αππεαλ τηατ τηε ματτερ βε ρεφερρεδ βαχκ το τηε αππελλαντ το απτενδ ανδ φιναλισε τηε ρεσπονδεντ’σ γριεπανχεσ ασ περ ιντερναλ γριεπανχε προχεδυρε.
- 18.4. Τηε σαμε σεντιμεντ ωασ εξπρεσσεδ ιν τηε ματτερ οφ Νατιοναλ Ηουσιγγ Εντερπρισε ψ Μαυρεεν Ηινδα Μβαζιρα³³ ωηερε ιτ ωασ ηελδ τηατ “τηε ρεθυιρεμεντ τηατ δομεστιχ ρεμεδιεσ βε εξηαυστεδ βεφορε α χουρτ οφ λαω ισ αππροαχηεδ ηασ βεεν φυστιφιεδ βεχαυσε ιτ ισ υνρεασοναβλε φορ α παρτψ το ρυση το χουρτ βεφορε ηισ δομεστιχ ρεμεδιεσ αρε εξηαυστεδ; τηε δομεστιχ ρεμεδιεσ αρε υσαλλψ χηεαπερ ανδ μορε εξπεδιτιουσ τηατ τηε φυδιχιαλ ρεμεδιεσ, ανδ τηε φαχτ τηατ, υντιλ α φιναλ δεχισιον ηασ βεεν γιπεν αγαινοστ αν αππλιχαντ βψ α δομεστιχ τριβυναλ, ανψ ιρρεγυλαριτψ χομπλαινεδ οφ μαψ στιλλ βε πυτ ριγητ ανδ φυστιχε δονε.”
- 18.5. Τηε χουρτ ιν αβοπε ματτερ επεν ηελδ σο φαρ ασ το ωριτε ιτσ πιεω οφ τηε δεχισιον ιν τηε Εδγαρσ Στορεσ Χασε³⁴ οφ τηε ρυλε ρεθυιριγγ δομεστιχ ρεμεδιεσ το βε εξηαυστεδ ωηεν ιτ οπινεδ τηατ “*Ιφ α παρτψ ωερε το ρυση οφφ το χουρτ αφτερ τηε δισμισσαλ ανδ βεφορε ηισ αππεαλ ωασ δεαλτ ωιτη ιτ ωουλδ νοτ ονλψ βε εξπενσιπε βυτ χουντερπροδυχιτπε.*” Το ηολδ τηε πιεω τηατ τηε αππλιχαντ σηουλδ ηαπε ρυσηεδ το χουρτ ωηιλοστ τηερε ωασ χοντινυουσ δισχυσσιον ον τηε ισσυε ιντερναλλψ ανδ ωηεν νο φιναλ δεχισιον ηασ βεεν γιπεν, ωουλδ βε το συγγεστ τηατ κεεπιγγ τηε ματτερ οπεν ασ αν αγενδα ιτεμ ισ α φαλλαχψ ον βεηαλφ οφ τηε χομπανψ ανδ ονλψ μεαντ το ωαστε τιμε ανδ δελαψ παψμεντ το τηε μονεψ τηε αφφεχτεδ μεμβερσ αρε εντιτλεδ το.

³⁰ Ρεφερ το 3 Νοπεμβερ 2017 λεττερ θυοτεδ ιν παραγραπη 4.2 αβοπε.

³¹ Παγε 25 οφ τηε ρεχορδ; παραγραπη 4 οφ τηε σεττλεμεντ αγρεεμεντ.

³² Τηε Νατιοναλ Δισαβιλιτυ Χουνχιλ οφ Ναμιβια ψσ Βεν Σηικολαλψε ανδ 6 Οτηερσ ΗΧ-ΜΔ-ΛΑΒ-ΑΠΠ-ΑΑΑ-2020/00047

³³ Νατιοναλ Ηουσιγγ Εντερπρισε ψ Μαυρεεν Ηινδα Μβαζιρα Χασε Νο: ΣΑ 42/2012, δελιπερεδ ον 4 θυλψ 2014.

³⁴ Εδγαρσ Στορεσ Λιμιτεδ ανδ ΣΑΧΧΑΩΥ (1998) 19 ΙΛθ 771 (ΛΑΧ);

18.6. Ιν τη ματτερ οφ Τη Νατιοναλ Δισαβιλιτυ Χουνχιλ οφ Ναμιβια π Βεν Σηικολαψε & Οτηερω³⁵ ιτ ωασ ηελδ τηατ τηε αρβιτρατορ ωασ χορρεχτ το φινδ τηατ τηε ιντερναλ ρεμεδιεσ ηαδ νοτ βεεν εξηαυστεδ. Τηατ χασε περταινσ α ματτερ ωηερειν τηε ρεσπονδεντσ λοδγεδ α γριεπανχε χονχερνινγ τηε ρεδυχτιον οφ τηειρ ηουσιγγ αλλωωανχε δυρινγ Φεβρουαρη 2018 ηοωεπερ τηε γριεπανχε ωασ νοτ ρεσολωεδ σινχε τηεν. ζαριουσ μεετινγσ ωερε ηελδ ανδ χορρεσπονδενχε ωερε εξχηανγεδ βετωεεν τηε παρτιεσ ρεγαρδινγ τηε σαιδ αλλωωανχε. Ιτ ωασ ποιντεδ ουτ τηατ μεετινγσ ωερε ηελδ βετωεεν τηε παρτιεσ, ωηερε τηε ισσυε οφ τηε χηανγε οφ ηουσιγγ αλλωωανχε ωασ δισχυσσεδ. Τηε ρεσπονδεντσ τηερεαφτερ αδδρεσσεδ α λεττερ το τηε αππελλαντ το προπιδε τηεμ ωιτη α χοπψ οφ τηε μινιστεριαλ διρεχτιπε ιν τερμσ ωηερεοφ τηε ηουσιγγ αλλωωανχε ωασ χηανγεδ οφ ωηιχη τηε αππελλαντ φαιλεδ το δο. Ωηεν α ποιντ ιν λιμινε ωασ ραισεδ δυρινγ αρβιτρατιον, ιν τηατ, τηε δισπυτε αροσε δυρινγ Οχτοβερ 2017 ανδ ωασ ονλψ φιλεδ ιν Νοπεμβερ 2019, ιτ ηαδ βεεν φιλεδ ουτ οφ τηε πρεσχηριβεδ τιμε περιοδ ανδ ηασ τηερεφορε βεχομε πρεσχηριβεδ ιν τερμσ οφ σεχτιον 86(2) οφ τηε Λαβουρ Αχτ, 2007.³⁶ Αλσο, τηατ ιτ φολλοωσ τηερεφορε, τηατ τηε αρβιτρατορ λαχηκεδ τηε φυρισδιχητιον το αδφυδιχηατε τηε δισπυτε. Τηε αρβιτρατορ’σ δεχηισιον τηατ σηε ηαδ τηε φυρισδιχητιον το ηεαρ τηε ματτερ, ωασ τηεν τηε συβφεχτ ματτερ οφ τηε αππεαλ.

18.6.1. Τηε αρβιτρατορ ιν τηατ ματτερ ρεασονεδ τηατ βεχαυσε τηερε ωασ νο επιδενχε τηατ τηε χορρεσπονδενχε αδδρεσσεδ βψ τηε ρεσπονδεντσ το τηε αππελλαντ ηαδ ρεχηειπεδ ανψ φееδβαχκ, τηατ τηε ιντερναλ ρεμεδιεσ ηαδ νοτ βεεν εξηαυστεδ. Τηε αππεαλ χουρτ ηελδ τηατ τηε αρβιτρατορ ωασ χορρεχτ το φινδ τηατ τηε ιντερναλ ρεμεδιεσ ηαδ νοτ βεεν εξηαυστεδ ανδ τηατ σηε ινδεεδ ηαδ τηε νεχηεσσαρη φυρισδιχητιον ηεαρ τηε ματτερ.³⁷

18.6.2. Ιτ ισ συβμιττεδ τηατ σιμιλαρηλψ ιν τηισ ινστανχε, τηε Αππλιχαντ ηαδ νοτ ρεχηειπεδ φееδβαχκ υντιλ 3 Νοπεμβερ 2017 ανδ ασ συχη ιτ’σ ριγητ το ενφορχε τηε αρβιτρατιον αγρεεμεντ ονλψ τηεν χομμενχεδ.

19. Τηε ρεασονσ φορ τηε τιμε περιοδ (φρομ Οχτοβερ 2016) ιν αν απτεμπτ το μακε τηε αωαρδ ανδ ορδερ οφ τηε Λαβουρ Χουρτ ιν τερμσ οφ σεχτιον 87(1) οφ τηε Λαβουρ Αχτ, αρε εξτρεμελψ ματεριαλ ασ α γραψε ινφυστιχη ωουλδ ρεσυлт ιφ τηε αωαρδ ωερε το βε ρενδερεδ πρεσχηριβεδ, παρτιχηυλαρηλψ ωηερε τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ ωηο νωω πλεαδσ πρεσχηριπτιον ηασ βεεν ρεσπονσιβλε φορ τηε δελαψ. Τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ ον 28 Φεβρουαρη 2019, υπον ιτσ αππλιχηατιον το τηε Λαβουρ Χουρτ το δεχλαρε τηε ρεγιστρατιον οφ τηε αωαρδ, το βε νυλλ ανδ ποιδ, χονχεδεδ ινδεβτεδνεσσ βψ αδμιπτινγ τηε τερμσ ανδ χονδιτιονσ οφ τηε αωαρδ σαπε, φορ ιτσ δισχοντεντ φορ τηε φαχτ τηατ τηε εφυστιχη σψστεμ χουλδ νοτ ηαπε μαδε τηε αωαρδ αν ορδερ οφ χουρτ. Τηε αφορεσαιδ αππλιχηατιον βψ τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ ον ιτσ οων, ιντερρυπτεδ πρεσχηριπτιον. Ιτ μυστ βε κεπτ ιν μινδ

³⁵ Ρεφερρεδ το αβοσε.

³⁶ Τηε σεχτιον προπιδεσ τηατ α παρτψ μαψ ρεφερ α δισπυτε ωιτην ονε ψεαρ αφτερ συχη α δισπυτε ηασ αρισεν.

³⁷ Ατ παρηαγραπη 16 οφ φυδγμεντ οφ τηε Νατιοναλ Δισαβιλιτυ Χουνχιλ οφ Ναμιβια (συπρα).

τη χουρτ γραντεδ αβσολυτιον, βυτ ιτ φαιλεδ σινχε τηε χουρτ ρυλεδ τηατ τηε αππλιχατιον σηουλδ βε μαδε αφφορδινγ τηε στηερ παρτψ αν οππορτυνιτψ το βε ηεαρδ ανδ φορ τηε Λαβουρ Χουρτ το εξερχισε ιτσ φυδιγιαλ δισχετιον βψ χονσιδερινγ τηε αππλιχατιον, ωηιχη τηε εφυστιχε σψστεμ ισ υναβλε το δο ασ τηερε ισ νο ηυμαν ιντερπεντιον ιν τερμσ οφ εξερχισινγ φυδιγιαλ σχρυτινψ.

20. Ιτ ισ φυρτηερ συβμιττεδ τηατ ονλψ υπον τηε Λαβουρ Χουρτ σεττινγ ασιδε τηε ρεγιστρατιον οφ τηε αωαρδ ιν τερμσ οφ σεχτιον 87(1)(β)(ι) οφ τηε Λαβουρ Αχτ ον 4 Νοπεμβερ 2019, διδ τηε Αππλιχαντ ηαδ ρεχουρσε ανδ/ορ αν αλτερνατιβε ρεμεδψ το ενφορχε τηε αωαρδ βψ στηερ μεανσ. Σινχε θανυαρψ 2019 ωηνεν τηε αωαρδ ωασ ρεγιστερεδ ασ α Λαβουρ χουρτ ορδερ, ιν τερμσ οφ ωηατ τηε μεχηανισμσ αφφορδεδ το ιτ, ανδ ωηατ τηε Λαβουρ Χουρτ Αχτ στιλλ προπιδεσ φορ, τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ διδ νοτ ραισε τηε ισσυε οφ πρεσχυριπτιον ασ ιτ ωασ συμπλψ υναβλε το δο σο, ανδ ισ νο μορε τηαν αν αφτερτηουγητ ιν τηε πρεσεντ ινστανχε.

Does prescription apply to an arbitration award?

21. Τηε ρεσπονδεντ'σ οπποσιτιον το τηε Αππλιχαντ'σ χλαιομ το ηαπε τηε αρβιτρατιον αωαρδ μαδε αν ορδερ οφ χουρτ ισ νοτ α 'δεβτ' ιν τερμσ οφ τηε Πρεσχυριπτιον Αχτ ανδ τηυσ χαννοτ ηολδ ωατερ ασ ιτ χαννοτ βε σαιδ το βε α δεβτ τηατ πρεσχυριβεσ αφτερ τηεε ψεαρσ.

22. Ιν τηε ματτερ οφ Βρομπτον Χουρτ Βοδψ Χορπορατε ΣΣ 119/2006 ψσ Χηριστινα Φυνδισωα Κηυμαλο, ιτ ωασ ηελδ τηατ τηε αππελλαντ'σ χλαιομ το μακε τηε αρβιτρατιον αωαρδ αν ορδερ οφ χουρτ διδ νοτ ρεθυιρε τηε ρεσπονδεντ το περφορμ ανψ οβλιγατιον ατ αλλ, λετ αλονε το παψ μονεψ, δελιπερ γοοδσ ορ ρενδερ σερπιχεσ. Τηε αππελλαντ μερελψ εμπλοψεδ α στατυτορψ ρεμεδψ το ιτ. Τηισ ισ εξαχτλψ ωηατ ηασ ηαππενεδ ηερειν, ιν τηατ τηε Αππλιχαντ αππλιεδ τηε ρεμεδψ ιτ ηαδ ιν τερμσ οφ σεχτιον 87 (1)(β) οφ ουρ Ναμιβιαν Λαβουρ Αχτ. Ιτ ωασ φυρτηερ ηελδ τηατ τηε ρεμεδψ απαιλαβλε ανδ αππλιεδ ισ νοτ εντιρελψ δισσιμιλαρ το α χλαιομ φορ ρεχτιφιχατιον οφ α χοντραχτ, ωηιχη ηασ βεεν ηελδ νοτ το χονστιτυτε α 'δεβτ' ιν τερμσ οφ τηε Αχτ ιν τηε Σουτη Αφριχαν Συπρεμε Χουρτ.³⁸

23. Τηε αφορεσαιδ ποσιτιον ωασ αλσο χονσιδερεδ ιν τηε Σουτη Αφριχαν Χουρτ ιν τηε ματτερ οφ Μαρια Μογαίλα π Χοχα Χολα Φορτυνε (Πτψ) Λιμιτεδ [2017] ΖΑΧΧ 6; 2018 (1) ΣΑ 82 (ΧΧ), ωηερε ιτ ωασ μεντιονεδ τηατ διφφερεντ χονσιδερατιονσ αππλψ το αρβιτρατιονσ υνδερ τηε Λαβουρ Ρελατιονσ Αχτ 66 οφ 1995 (τηε ΛΡΑ). Τηερειν ιτ ωασ ηελδ τηατ σινχε σερπιχε οφ προχεσσ ινιτιατινγ τηε ΧΧΜΑ δισπυτε ρεσολυτιον προχεσσ ιντερρυπτεδ πρεσχυριπτιον, πρεσχυριπτιον ρεμαινεδ υνιτερρυπτεδ υντιλ ανψ ρεπιεω προχεεδινγσ σεεκινγ το νυλλιψ τηε ΧΧΜΑ ουτχομε ωερε φιναλισεδ.³⁹

³⁸ Βουνδαρψ Φινανχιγγ Λιμιτεδ π Προτεα Προπερτψ Ηολδινγσ (Πτψ) Λιμιτεδ [2008] ΖΑΣΧΑ 139; 2009 (3) ΣΑ 447 (ΣΧΑ) παρασ 12-14.

³⁹ Ουρ εμπηασισ.

23.1. Τη ρεστριχτιον το ρεπειω ονλψ προπιδεσ α χογεντ ανδ χομπελλινυ ρεασον φορ ρε-ιντερπρετινυ της Πρεσκριπτιον Αχτ το ινχλυδε στατυτορψ ρεπειωσ υνδερ σεχτιον 145 οφ της ΛΡΑ ασ ινχλυδεδ ιν τηε φυδιχιαλ προχεσσ τηατ ιντερρπυτσ πρεσκριπτιον υντιλ φιναλιτψ ισ ρεαχηεδ υνδερ σεχτιον 15 οφ τηατ Αχτ. Τηε ρεστριχτιον ινφρινγεσ τηε ριγητ οφ αχχεσσ το χοуртσ μορε σεπερελψ τηαν ωηερε α ριγηт οφ αππεαλ ισ αλλοωεδ. Αν ιντερπρετατιον τηατ βεστ προτεχтσ τηε ριγηт οφ αχχεσσ σηουλδ βε πρεφερρεδ. Τηατ χαν βε αχηιεπεδ βψ αλλοωινυ τηε ριγηт οφ ρεπειω το πλαψ τηε σαμε ρολε οφ φιναλιτψ ασ τηε ριγηт οφ αππεαλ δοεσ ιν ορδιναρψ ματτερσ.

Does prescription apply to an arbitration agreement or bargaining agreement.

24. Ιτ ισ συβμιττεδ τηατ πρεσκριπτιον δοεσ νοτ αππλψ το αν αρβιτρατιον αγρεεμεντ ωηερεβψ τηε Αππλιχαντ ασ εξχλυσιωε βαργαινινυ αγενт οφ ιтс μεμβερσ ат τηε Ρεσπονδενт εντερσ ιντο α παλιδ ανδ βινδινυ αγρεεμενт, ανδ φολλοωινυ τηατ, σαμε ωασ ιν φαχт ρεαχηεδ δυρινυ ορ ат χονχιλιατιον/αρβιτρατιον προχεεδινγσ ωηιχη φιναλλιψ σεττλεδ τηε τωο δισπυτεσ τηατ τηε παρτιεσ ρεφερρεδ ον τηε σαμε συβφεχт ματτερ φορ αδφυδιχατιον βψ τηε αρβιτρατορ.

25. Τηε ρεσπονδενт'с χλαιμ, τηατ το μακε τηε αγρεεμεντ ρεαχηεδ δυρινυ χονχιλιατιον/ αρβιτρατιον προχεεδινγσ α δεβт τηατ πρεσκριβεσ αφτερ τηρεε ψεαρσ, ισ μιστακεν ανδ υντεναβλε. Α χλαιμ τηατ αν αρβιτρατιον αωαρδ βε μαδε αν ορδερ οφ χοурт ισ νοт αυτοματιχαλλιψ α 'δεβт' ιν τερμσ οφ τηε Αχт. Ιν τηισ ρεγαρδ τηε Σουτη Αφριχαν Χονστιτυτιοναλ Χοурт ηασ χλεαρλψ ενδορσεδ τηε δεχισιον ιν ρελατιον τηερετο ιν τηε ματτερ οφ Ελεχτριχιτψ Συππλψ Χομμισσιον π Στεωαρτс & Λλοψδс οφ ΣΑ (Πтψ) Λтд⁴⁰, ναμελψ τηατ α δεβт ιν τερμσ οφ τηε Αχт ισ αν οβλιγατιον το παψ μονεψ, δελιπερ γοοδс ορ ρενδερ σερπιχεс. Ιт ισ νοт τηε χασε ιν τηε πρεσενт αππλιχατιον βεφορε χοурт.

26. Ιν τηε ματτερσ οφ Μακατε π ζοδαχομ Λтд [2016] ΖΑΧΧ 13; 2016 (4) ΣΑ 121 (ΧΧ) ανδ Οφφ-Βεат Ηολιδαψ Χλυβ ανδ ανοτηερ π Σανβονани Ηολιδαψ Σπα Σηαρεβλογκ Λιμιτεδ ανδ οτηερσ [2017] ΖΑΧΧ 15; 2017 (5) ΣΑ 9 (ΧΧ)⁴¹ ιт συρφαχεδ τηατ φορ τηε αππελλανт το ηαπε μαδε τηε αρβιτρατιον αωαρδ αν ορδερ οφ χοурт διδ νοт ρεθυιρε τηε ρεσπονδενт το περφορμ ανψ οβλιγατιον ат αλλ, λεт αλονε ονε το παψ μονεψ, δελιπερ γοοδс ορ ρενдερ σερπιχεс. Ιν τηισ ινστανχε τηε Αππλιχανт (ΜΥΝ) μερελψ εμπλοψεδ α στατυτορψ ρεμεδψ απαιλαβλε το ιт. Τηισ ισ νοт εντιρεлψ δισσιμιλαρ το α χλαιμ φορ ρεχτιφιχατιον οφ α χοντραχт, ωηιχη τηισ χοурт ηασ ηελд νοт το χονστιτυте α 'δεβт' ιν τερμσ οφ τηε Αχт. Τηε 19 Οχτοβερ 2016 αγρεεμεнт τηατ τηε Αππλιχανт σεεκσ το ενφορχε χαν βε σαιδ το ηαπε τηε σαμε λεγαλ εφφεχтс οφ α Χολλεχτιωε αγρεεμεнт ασ χοντεμπλατεд ιν σεχτιον 710 οφ τηε Λαβουρ Αχт, ιν τηατ ιт βινδс τηε παρτιес το τηε αγρεεμεнт (τηε αφφεχтед εμπλοψεεс ανδ τηε Φιρст Ρεσπονδενт); τηε μεμβερσ οφ ανψ ρεγιστερεд τραде υνιον τηατ ισ α παρτψ το τηε αγρεεμεнт ανδ ιт βινдс φορ τηε ωηολε περιοδ οφ τηε αγρεεμεнт επερψ περσον βουνд ат τηε τιμε ιт βεχαμε βινδινυ. Ιт ωουλδ νοт μακε сенсе το συγγεст τηατ συχη αν αγρεεμεнт ισ συβφεχт το τηε Πρεσκριπτιον Αχт ιф τηερε

⁴⁰ Ελεχτριχιτψ Συππλψ Χομμισσιον π Στεωαρτс & Λλοψδс οφ ΣΑ (Πтψ) Λтд 1981 (3) ΣΑ 340 (Α) ат 344E-Γ

⁴¹ παρασ 44 ανδ 48.

αρε χλευα τιμε περιοδοσ φορ τηε δυρατιον οφ ιτ απλιχατιον.

27. Τηε ενφορχεμεντ οφ τηε χολλεχιτιπε αγρεεμεντσ βψ βαργαινινγ χουνχιλ (Οικε Απλιχαντ ηερειν) ισ γοπερνεδ βψ σ38 οφ τηε Λαβουρ Αχτ ωηχη προσιδεσ τηατ ιφ τηερε ισ α δισπυτε αβουτ τηε νον-χομπλιανχε ωιτη, χοντραπεντιον, απλιχατιον ορ ιντερπρετατιον οφ τηε Χηαπτερ χονχερνινγ δισπυτεσ, ανψ παρτιψ το τηε δισπυτε μαψ ρεφερ τηε δισπυτε ιν ωριτινγ το τηε Λαβουρ Χομμισσιονερ.⁴² Αγρεεμεντσ τηεν ρεαχηεδ τηερετο, αρε νοτ συβφεχτ το τηε Πρεσχιρπιτιον Αχτ, ασ ιτ ρεμαινσ εφφεχιτιπε ανδ γοπερνινγ οφ τηε εμπλοψμεντ ρελατιονσηιτ φορ ασ λονγ ασ ιτ ενδυρεσ ανδ ιν ρεσπεχτ οφ τηε αφφεχτεδ μεμβερσ το τηε χολλεχιτιπε αγρεεμεντ.
28. Σιμιλαρλψ, α νεω εμπλοπερ ισ αλσο βουνδ βψ ανψ αρβιτρατιον αωαρδ ορ χολλεχιτιπε αγρεεμεντ τηατ ωασ βινδινγ ον τηε ολδ εμπλοπερ ιμμεδιατελψ βεφορε τηε τρανσφερ. Τηισ χονφιρμσ φινδινγσ βψ τηε Σουτη Αφριχαν Λαβουρ ανδ Λαβουρ Αππεαλ χουρτσ τηατ ρεινστατεμεντ ορδερσ αγαινιστ τηε ολδ εμπλοπερ αρε ενφορχεαβλε αγαινιστ τηε νεω εμπλοπερ ιφ σαμε ισ χονταινεδ ιν α χολλεχιτιπε αγρεεμεντ ορ αωαρδ, ανδ α πρεσχιρπιτιπε περιοδ οφ 3 ψεαρσ ισ νοτ απλιχαβλε.⁴³ Τηερε ισ νο βασισ ωηψ τηισ ποσιτιον σηουλδ νοτ βε φολλοωεδ ιν ουρ φυρισδιχτιον. Ιν τηε ματτερ οφ Μακατε ψ ζοδαχομ λτδ [2016] ΖΑΧΧ 13;2016(4) ΣΑ (ΧΧ) τηε χουρτ διδ νοτ τακε ισσυε ωιτη τηε ιδεα τηατ τηερε μαψ βε δεβτσ βεψονδ α χλαιμ φορ παψμεντ.
29. Φυρτηερ, ρεφερενχε ισ μαδε το τηε δεχισιον ιν Βλαασ ψ Ατηανασσιου⁴⁴. Τηε αρβιτρατιον αγρεεμεντ ιν τηατ ματτερ προσιδεδ τηατ τηε αωαρδ οφ τηε αρβιτρατορ ‘. . . σηαλλ βε δεεμεδ το βε τρεατεδ ασ ιφ α φυδγμεντ δελιπερεδ βψ α θυδγε ιν τηε Συπρεμε Χουρτ οφ Σουτη Αφριχα’. Τηε χουρτ ηελδ, νο δουβτ χορρεχτλψ, τηατ ιντερ παρτιεσ τηε αωαρδ ηαδ τηε στατυσ οφ αν ορδερ οφ χουρτ. Τηε φυδγμεντ ηασ βεεν υνδερστοοδ το ηολδ τηατ τηε πρεσχιρπιτιον περιοδ οφ 30 ψεαρσ απλιχαβλε το α φυδγμεντ δεβτ ιν τερμσ οφ τηε Αχτ, απλιεδ το τηε αρβιτρατιον αωαρδ ιν τηατ ματτερ. Τηε εφφεχτ οφ τηε 2016 σιγνεδ αρβιτρατιον αγρεεμεντ ηασ τηε εφφεχτ τηατ φορ α 30 ψεαρ περιοδ τηε ΜΥΝ αφφεχτεδ μεμβερσ ανδ Ναμδεβ Διαμονδ Χορπορατιον (Πτψ) Λτδ χοντραχτεδ τηεμσελπωεσ ουτ οφ α ριγητ το ρελψ αγαινιστ τηε στηερ ον τηε δεφενχε οφ πρεσχιρπιτιον.⁴⁵
30. Ιτ ισ συβμιττεδ τηατ ινστεαδ οφ σεεκινγ το σετ τηε ματτερ δωων φορ αδφυδιχατιον ον τηε αλλεγεδ πυρπορτεδ παγυνεσσ οφ τηε σεττλεμεντ αγρεεμεντ τηατ ωασ μαδε αν αωαρδ, τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ ηασ δεεμεδ ιτ φιτ το βρινγ αν απλιχατιον φορ τηε ρεγιστρατιον οφ τηε αωαρδ το βε δεχλαρεδ α νυλλιτιψ ον τηε βασισ τηατ τηε παρτιεσ’ χονσεντ το ηαπε τηειρ σεττλεμεντ αγρεεμεντ μαδε αν ορδερ οφ χουρτ τηρουγη τηε μερε ρεγιστρατιον οφ συχη αγρεεμεντ ον α

⁴² Σεχτιον 38(2) προσιδεσ τηατ ανψ περσον ωηο ρεφερσ τηε δισπυτε μυστ σατισφψ τηε Λαβουρ Χομμισσιονερ τηατ α χοψ οφ τηε νοτιχε ηασ βεεν σερπεδ ον αλλ στηερ παρτιεσ το τηε δισπυτε. Συβσεχτιον (3) προσιδεσ τηατ τηε Λαβουρ Χομμισσιονερ μυστ ρεφερ τηε δισπυτε το αν αρβιτρατορ το ρεσολψε τηε δισπυτε τηρουγη αρβιτρατιον ιν αχχορδανχε ωιτη Παρτ Χ οφ Χηαπτερ 8 οφ τηε Λαβουρ Αχτ.

⁴³ Γρογαν, Ωορκπλαχε Λαω, 13th Εδιτιον ατ παγε 314.

⁴⁴ Βλαασ ψ Ατηανασσιου 1991 (1) ΣΑ 723 (Ω)

⁴⁵ (at 725H-I) Thus the judgment was based on a waiver of rights and not on an application of the 30 year prescription period in terms of the Act to an arbitration award.

χομπυτερ χουρτ σψστεμ, ιτ αγρεεδ το α μεχhανισμ τηατ ωουλδ βηπασσ φυδιχιαλ σχρυτινψ ανδ αππροπωαλ. Αππαρεντλψ αλσο τηατ ιτ ωουλδ βε δονε ωιτηουτ προπερ εξερχισε οφ τηε Λαβουρ Χουρτ'σ δισχρετιον. Ιτ χαν τηυσ βε σαιδ τηατ τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ ισ νωω αττεμπτινγ το οβταιν σεφεραλ βιτεσ ατ τηε χηερρψ, ωηιχη ωουλδ βε υνφαιρ ιν τηε προπερ αδμινιστρατιον οφ φυστιχη.

31. Τηε Αππλιχαντ χονχεδεδ (αλβειτ ωιτη μυχη ηεσιτατιον) τηατ τηε εφφεχτεδ ρεγιστρατιον, ασ μαδε ον 25 θανυαρψ 2019, ινφρινγεδ ον Αρτιχλε 12(1)(α) οφ τηε Χονστιτυτιον ωηιχη διδ νοτ πασσ 'χονστιτυτιοναλ μυστερ' ανδ ρενδερεδ τηε ρεγιστρατιον τηερεοφ νυλλ ανδ ποιδ ωηιχη σο βεχαμε λιαβλε το βε σετ ασιδε. Ιτ ωασ ον τηατ βασισ τηατ τηε Αππλιχαντ'σ χουντερ- αππλιχατιον φιλεδ ον 4 Απριλ 2019 φαιλεδ. Τηε Αππλιχαντ τηυσ νωω φιλεδ τηισ αππλιχατιον σο ασ το αλλωω φορ φυδιχιαλ δισχρετιον, ανδ ψετ στιλλ τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ οπποσεσ σαμε, ωηιχη ωασ ιτσ ονλψ βασισ φορ νοτ ωαντινγ το αχχεπτ τηε Λαβουρ Χουρτ ορδερ αφτερ ρεγιστρατιον τηερεοφ.
32. Ιν τηε ματτερ οφ Τηομασ Ιγνατιωσ Φερρειρα ψσ Δεον Ραδεμειψερ,⁴⁶ ιτ ωασ ηελδ τηατ τηε 'ονε ανδ φορ αλλ' ρυλε ωηιχη προηιβιτσ φυρτηερ προχεεδινγσ το οβταιν ρεχοπερψ οφ τηε μονεψ, ανδ σηουλδ βαρ 'δουβλε λιτιγατιον' οχχασιονεδ βψ αν ινιτιαλ φυδγμεντ ον λιαβιλιτψ ονλψ, σηουλδ βε ρεφεχτεδ. Τηε Χουρτ ηελδ τηατ: 'Ιφ φυρτηερ προχεεδινγσ αρε ινστιτυτεδ βψ πλαιντιφ'σ ιν δυε χουρσε το εξαχτ παψμεντ φρομ δεφενδαντ πυρσυαντ το φυδγμεντ ιν τηε πρεσεντ χασε, συχη φυρτηερ αχτιον ωιλλ βε νεχεσσαρψ βψ ρεασον οφ τηε φαχτ τηατ τηε πρεσεντ αχτιον ισ ονλψ χονχερνεδ ωιτη τηε ισσυε οφ λιαβιλιτψ, ανδ τηε φυρτηερ αχτιον ωιλλ χωπερ ελεμεντσ οφ τηε πλαιντιφ'σ χλαιομ νοτ χανπωασσεδ ιν τηε χυρρεντ αχτιον.⁴⁷
33. Ιν τηε πρεσεντ χοντεξτ, τηε ονλψ ισσυε φορ χονσιδερατιον τηατ τηε χουρτ ηαδ δεχιδεδ υπον, ωασ τηε φαχτ τηατ τηε αωαρδ ωασ μαδε αν ορδερ οφ τηε Λαβουρ Χουρτ βψ τηε μερε ρεγιστρατιον τηερεοφ ον εφυστιχη ανδ ασ συχη ιτ ωασ νοτ αφφορδεδ φυδιχιαλ σχρυτινψ. Φυρτηερ προχεεδινγσ το ενφορχε τηε παψμεντσ τηατ αρε δυε το τηε Αππλιχαντ'σ αρε περμισσιβλε ον τηε βασισ τηατ τηε ινιτιαλ προχεεδινγ ωασ ονλψ χονχερνεδ ωιτη τηε ισσυε οφ ωηετηερ τηε εφυστιχη σψστεμ χουλδ ηαπε αωαρδσ μαδε ενφορχεαβλε ορδερσ οφ χουρτ βψ τηε μερε ρεγιστρατιον τηερεοφ. Νοωηερε ιν τηε αππλιχατιον φιλεδ βψ τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ ον 28 Φεβρυαρψ 2019 διδ ιτ μεντιον τηε ισσυε οφ πρεσχυριπτιον. Βεχαυσε σαμε ισ σιμπλψ νοτ λογιχαλ.
34. Ιτ ωουλδ νοτ ηαπε μαδε φυδιχιαλ σενσε το αππεαλ τηε φυδγμεντ οφ τηε Λαβουρ Χουρτ ασ φυδιχιαλ ρεασονινγ διχτατεσ τηατ τηε Συπρεμε Χουρτ ωουλδ ηαπε χαμε το τηε σαμε χονχλυσιον ασ διδ θυστιχη Γειερ. Τηε χουρτ'σ δεχισιον διδ νοτ ηαπε τηε εφφεχτ οφ δισποσινγ οφ α κεψ ισσυε βεινγ τηε παψμεντ οφ ηουσινγ αλλωωανχεσ φορ τηε αφφεχτεδ εμπλοψεεσ φρομ 1 θυλψ 2016 το 30 θυνε 2017. Ιν τηε ματτερ οφ Χαπε τωων Μυνιχιπαλιτψ ανδ Ανοτηερ ψ Αλλιανζ Ινσυρανχε Χο Λτδ⁴⁸ τηε ΣΧΑ ηελδ τηατ τηε νοτιχη οφ μοτιον ιν Χαδαχ 'ωασ α προχεσσο

⁴⁶ *Τηομασ Ιγνατιωσ Φερρειρα ψσ Δεον Ραδεμειψερ* Χασε Νο 1256/2015, ιν τηε Ηιγη Χουρτ οφ Σουτη Αφριχα (Εαστερν Χαπε Λοχαλ Διψισιον, Πορτ Ελιζαβετη).

⁴⁷ Ατ 332 Ι.

⁴⁸ *Χαπε τωων Μυνιχιπαλιτψ ανδ Ανοτηερ ψ Αλλιανζ Ινσυρανχε Χο Λτδ* 1990 (1) ΣΑ 311 ♥

ωηερεβψ προχεδινγσ ωερε ινστιτυτεδ ασ α στεπ ιν τηε ενφορχεμεντ οφ α χλαιοι φορ παψμεντ οφ α δεβτ', σο τηατ πρεσχιριπτιον ωασ ιντερρυπτεδ ιν τερμισ οφ σ 15(1) οφ τηε Αχτ. Τηε χουρτ δεαλτ σπεχιφιχαλλψ ωιτη τηε αργυμεντ τηατ πρεσχιριπτιον ηαδ νοτ βεεν ιντερρυπτεδ ανδ τηατ τηε χλαιοι ηαδ τηερεφορε πρεσχιριβεδ βεχαυσε οφ τηε ωορδινγ οφ σ 15(2), ον τηε βασις τηατ τηε απλιχαντ ηαδ νοτ τιμεουσιψ προσεχυτεδ ιτσ χλαιοι το *φιναλ φυδγμεντ*. Ιτ ωασ αργυεδ ιν τηε ματτερ οφ Τηομας Ιγνατιου Φερρειρα ματτερ, τηατ τηε χλαιοι ηαδ πρεσχιριβεδ τηρεε ψεαρσ αφτερ τηε φυδγμεντ οφ Σχηωαρτζμαν θ. Τηατ αργυμεντ ωασ υνεθυιποχαλλψ ρεφεχτεδ, ωιτη α ρεφερενχε το τηε ματτερ οφ *Τιτυσ*⁴⁹, ον τηε βασις τηατ σεχτιον 15(2) χονταινσ νο τιμε λιμιτ ωιτηιν ωηιχη α χλαιοι μυστ βε προσεχυτεδ ωιτη συχχεσσ.⁵⁰ Ωε αρε ιν αγρεεμεντ.

35. Λεγαλ πραχτιτιονερσ ηαπε α δυτψ το δυλψ χονσιδερ φυδγμεντσ ηανδεδ δωον επεν ιφ τηεψ ωερε υνσυχχεσσφυλ, ορ νοτ ιν τηειρ φαψουρ ανδ το αδπισε τηειρ χλιεντσ ον τηε βεστ ωαψ φορωαρδ. Το σιμπλψ αππεαλ α φυδγμεντ, βεχαυσε ιτ'σ τηε νεξτ στεπ ιν τερμισ οφ τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ'σ ιντερπρετατιον οφ σεχτιον 15(2) οφ τηε Πρεσχιριπτιον Αχτ, ισ ατ τιμεσ νοτ τηε βεστ αδπιχε το πυρσσε φορ υνσυχχεσσφυλ παρτιεσ εσπεχιαλλψ νοτ παρτιεσ ωηο αρε σηορτ ατ φινανχεσ ανδ ωηο αρε ιν διρε νεεδ φορ τηε μονιεσ τηατ αρε δυε ανδ οωεδ το ιτ, λικε τηατ βψ τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ το τηε Απλιχαντ. Ιτ χαν επεν βε σαιδ το βε τανταμουντ

36. Ιτ ισ συβμιττεδ τηατ εξτινχιτσε πρεσχιριπτιον λιμιτσ τηε τιμε ωιτηιν ωηιχη προχεδινγσ μυστ βε ινστιτυτεδ, βυτ ονχε ινστιτυτεδ ιτσ χοντινυανχε ισ γοπερνεδ βψ τηε ρυλεσ οφ χουρτ ανδ συβσεθυεντ αχτιονσ οφ τηε παρτψ σεεκινγ ρελιεφ.

Χονχλυσιον ανδ αναλψσις

37. Βασεδ ον τηε αφορεσαιδ ανδ χομπαρατιψε αυτηοριτιεσ ιτ ισ συβμιττεδ τηατ τηε Απλιχαντ αρε εντιτλεδ το αν ορδερ δεχλαρινγ τηατ τηε αρβιτρατιον αγρεεμεντ ρεαχηεδ βετωεεν τηε παρτιεσ ον 19 Οχτοβερ 2016, διδ νοτ ρελατε το αν ενφορχεμεντ οφ ασ δεβτ ασ ισ ενπισιονεδ ιν τηε Πρεσχιριπτιον Αχτ, βυτ το τηε ιντερπρετατιον οφ τηε ηουσινγ αλλοωανχε αγρεεμεντ (δατεδ 22 Μαψ 2016). Ιν τερμισ οφ τηατ αγρεεμεντ τηε ιμπλεμεντατιον οφ ανψ μονεψ (δεβτ) ωουλδ ονλψ αχχυρε φρομ 1 Απριλ 2017, ανδ τεχηνιχαλλψ, πρεσχιριπτιον, ιφ φουνδ το βε

38. Τηε παρτιεσ τηεν εντερεδ ιντο νεγοτιατιονσ ανδ ρεαχηεδ α βινδινγ ανδ λαωφυλ σεττλεμεντ αγρεεμεντ ον 19 Οχτοβερ 2016.⁵¹ Τηε αφφεχτεδ μεμβερσ αρε εντιτλεδ το ενφορχε τηε αγρεεμεντ σο ρεαχηεδ ανδ τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ ισ το βε ηελδ αχχουνταβλε φορ ιτσ χομιτιμεντ μαδε τωωαρδσ τηε αφφεχτεδ εμπλοψεεσ.

Αδ αλλ γρουνδσ οφ τηε απλιχατιον

ατ 334-Γ-θ

⁴⁹ *Τιτυσ π Υνιον & ΣΩΑ Ινσυρανχε Χο Λιτδ* 1980 (2) ΣΑ 701 ατ 704 Δ-Ε.

⁵⁰ *Χαδαχ ανδ Πετερ Ταψλορ & Ασοσχιατεσ π Βελλ Εστατεσ (Πιψ) Λιτδ* 2014 (ΣΑ) 312 (ΣΧΑ), παρσ 21.

⁵¹ Ρεχορδ 45 παρ 16; Ρεχορδ 25-26.

39. It is respectfully submitted that the plaintiff has failed to establish that the defendant is a party to the alleged transaction. The defendant has not provided any evidence to support its claim that it is a party to the alleged transaction.
40. As highlighted in the pleadings, the defendant has failed to establish that it is a party to the alleged transaction. The defendant has not provided any evidence to support its claim that it is a party to the alleged transaction. The defendant has not provided any evidence to support its claim that it is a party to the alleged transaction.
41. On the basis of the above, we submit that the plaintiff is entitled to the relief sought.

Replying argument

[22] The written reply ran as follows:

‘The applicant attempts to escape the obvious and glaring fact that its relief / claim is for payment of money and interest thereon, and that such claim therefore is for a debt. The first respondent’s notice of motion prays for an order:

- “1. to enforce the arbitration agreement reached between the parties on the 19th of October 2016 and in particular, that the first respondent is directed to pay the housing allowance to all affected employees with effect from 1 June 2016 to 30 June 2017.
3. Interest at the rate of 20% per annum on the amount due and payable”. (emphasis added)

The period of prescription for debts of this nature is 3 years in terms of the Act, whereafter the debt is extinguished.⁵²

It is also plain from paragraph 1 of the notice of motion that such money debt arises from an alleged agreement entered into on 19 October 2016. Although the first respondent attempted to make the purported settlement agreement of 19 October 2016 an order of the Labour Court in terms of section 87(1)(b)(i) of the Labour Act, 2007, on 4 November 2019 this court declared such an attempt null and void and set the registration aside accordingly.

The first respondent's reliance on the Myathaza matter⁵³ is misconstrued and irrelevant for purposes of this matter. In that matter four judges of the Constitutional Court found that the reinstatement award does not constitute a 'debt' for the purposes of the Act. We point out that the first respondent's claim is not to enforce an award, for reinstatement into a former position of the employ, but to enforce a purported settlement agreement by claiming monies allegedly owing under such agreement.

The Act does not provide any mechanism whereby the Labour Court can enforce an arbitration award otherwise than by compliance with section 87(b). This has not occurred. We, in any event, point out that the relief the applicant seeks is enforcement of an arbitration agreement, and not an arbitration award. The first respondent contends that the so-called arbitration agreement was in any event novated, alternatively overtaken by the events as set out in paragraph 20 of the answering affidavit.⁵⁴

There is no substance in the applicant's contention that its cause of action only arose on 3 November 2017. Evidently on such date the first respondent, once again, contested any agreement to backdate payment of housing allowance. That was made plain in its letter.⁵⁵ Ten denials of a debt, on ten different dates, does not cause the debt to become a new debt - ten times over - with respect.

The first respondent has never conceded any indebtedness to the applicant, whether by filing its application under case HC-MD-LAB-MOT-GEN-2019/00056 on 28 February 2019 or otherwise. Any allegation by the applicant that such a concession is common cause is simply not borne out by the papers in the aforementioned matter, wherein the first respondent also contended that the so-called settlement agreement / award was null and void for various reasons.⁵⁶

⁵² Σχετιονσ 10(1) ανδ 11(δ) οφ τηε Αχτ

⁵³ *Μψατηαζα π 9οηαννεσβυργ Μετροπολιταν Βυσ Σερωιχεσ (ΣΟΧ) Λτδ τ/α Μετροβυσ ανδ Οτηερσ 2018 (1) ΣΑ 38 (XX).*

⁵⁴ Ρεχορδ 46-47.

⁵⁵ Ρεχορδ 69-71 ανδ παρτιχυλαρλψ ατ 71.

⁵⁶ Σεε φορ ινστανχε παρ 21 οφ τηε φουνδινγ αφφιδαπιτ ανδ παρ 16 οφ τηε ρεπλψινγ αφφιδαπιτ ιν τηατ αππλιχατιον. Σεε αλσο παρ 18 οφ τηε ανσωερινγ αφφιδαπιτ ιν τηε χυρρεντ αππλιχατιον, ατ Ρεχορδ 45-46.

The applicant's reliance on so-called internal or domestic remedies in its attempt to avoid prescription is misconstrued. It does not state what remedies these were, nor how the obligation to exhaust such remedies arose - whether by legislation or otherwise.⁵⁷

Disposal

[23] Before determining the central issue of prescription - and on a consideration of the arguments - I believe that it will be apposite to first lay to rest a number of clear misconceptions - as apparent from the submissions made in the heads of argument filed of record on behalf of the MUN. They are the following:

- α) της συβμισσιον τηατ *‘τηε αππλιχαντ’σ χλαιμ ισ τηε ενφορχεμεντ οφ τηε σεττλεμεντ αγρεεμεντ χονχλυδεδ βετωεεν τηε παρτιεσ ον 19 Οχτοβερ 2016 τηατ ωασ μαδε α βινδινγ αωαρδ ιν τερμισ οφ τηε Λαβουρ Αχτ;*⁵⁸ ισ ινχορρεχτ ωηεν ιτ ισ χομμον χαυσε τηατ τηε σαιδ σεττλεμεντ αγρεεμεντ ωασ νεπερ μαδε α βινδινγ αωαρδ ιν τερμισ οφ τηε Λαβουρ Αχτ ασ τηε απτεμπεδ ρεγιστρατιον ιν τερμισ οφ τηε Λαβουρ Αχτ ανδ συβσεθυεντ απτεμπτ ατ ενφορχεμεντ - βψ ωαψ οφ α χουντερχλαιμ - ενδεδ ιν δισμισσαλ;
- β) της συβμισσιον τηατ *‘...τηε αππλιχαντ’σ ονλψ ρεμεδψ το ενφορχε τηε αωαρδ⁵⁹ ισ βψ τηε ρεγιστρατιον τηερεοφ ιν τερμισ οφ σεχτιον 87(1)(β) οφ τηε Λαβουρ Αχτ, αλτερνατιπελψ ον αππλιχατιον το Χουρτ ιν τερμισ οφ τηε αφορεσαιδ σεχτιον ...’;* ισ ινχορρεχτ ωηεν τηε αππλιχαντ’σ χλαιμ ιν τηε χυρρεντ αππλιχατιον ισ εξπρεσσλψ βασεδ ον τηε ενφορχεμεντ οφ τηε τερμισ οφ τηε σεττλεμεντ αγρεεμεντ χονχλυδεδ ον 19 Οχτοβερ 2016 ιν τερμισ οφ σεχτιον 117(1)(φ) οφ τηε Λαβουρ Αχτ ασ οπποσεδ το τηε ρεγιστρατιον οφ τηε αωαρδ ιν τερμισ οφ σεχτιον 87(1)(β)(ι) ανδ τηε χονσεθυεντ ενφορχεμεντ τηερεοφ;⁶⁰
- χ) της συβμισσιον τηατ *‘... τηε αππλιχατιον, ωηιχη ηαδ βεεν βρουγητ βψ ΝΑΜΔΕΒ υνδερ χασε ΗΧ-ΜΔ-ΛΑΒ-ΜΟΤ-ΓΕΝ-2019/00056 ον τηε βασις τηατ ΜΥΝ’σ ρεγιστρατιον οφ τηε αωαρδ ωασ νυλλ ανδ ποιδ ανδ τηατ*

⁵⁷ *Κηαρισεβ πω Μινιστριψ οφ Σαφετιψ ανδ Σεχυριτιψ ανδ Οτηερσ 2018 (4) ΝΡ 1180.*

⁵⁸ Χομπαρε τηε φορμουλατιον οφ τηε ισσυε φορ δετερμινατιον ασ μαδε ιν παρα 2.1 οφ τηε αππλιχαντ’σ ηεαδς οφ αργυμεντ

⁵⁹ Ιτ ωασ αγρεεδ τηατ τηε σεττλεμεντ αγρεεμεντ ωουλδ χονστιτυτε αν αωαρδ τηατ χουλδ βε ρεγιστερεδ

⁶⁰ Χομπαρε τηε φορμουλατιον οφ τηε ισσυε φορ δετερμινατιον ασ μαδε ιν παρα 2.2 οφ τηε αππλιχαντ’σ ηεαδς οφ αργυμεντ ωιτη τηε πραψερσ χονταινεδ ιν τηε νοτιχε οφ μοτιον, φορ ινστανχε - σεε αλσο τηε χοντραρψ συβμισσιονς μαδε ιν παρα 6 οφ τηε αππλιχαντ’σ ηεαδς οφ αργυμεντ

της αωαρδ ωασ υπεραννυατεδ, ωηιχη αλτερνατιπε χαυσε ωασ νοτ περισιστεδ ωιτη...’, ισ ινχορρεχτ ωηεν ιτ βεχομεσ χλεαρ φρομ της παπερσ ανδ ηεαδσ οφ αργυμεντ φιλεδ ιν τηατ χασε τηατ τηισ χαυσε ωασ νοτ αβανδονεδ – ανδ – ωηερε ιτ σηουλδ φυρτηερ ηαπε βεχομε χλεαρ φρομ της φυδγμεντ δελιπερεδ ιν τηατ χασε τηατ της βασις ον ωηιχη της χασε ωασ δετερμινεδ διδ νο λονγερ ρεθυιρε της δετερμινατιον οφ της ισσυε οφ υπεραννυατιον;⁶¹

δ) της συβμισσιον τηατ ‘... *NAMΔΕΒ* χονχεδεδ ιτσ ινδεβτεδνεσσ το *ΜΥΝ* ανδ ιτσ μεμπερσ ...’, ισ χλεαρλψ ινχορρεχτ ωηεν τηισ ωασ νεπερ σο;⁶²

ε) της συβμισσιον τηατ ‘... της απλιχαντ ηαδ νοτ ρεσολπεδ ... αλλ ιντερναλ ρεμεδιεσ ...’, ωασ σεεμινγλψ βασελεσσ, ωηεν της αλλεγατιον ωασ σωεεπινγλψ μαδε ωιτηουτ παρτιχυλαριτψ ανδ ιν ρεσπεχτ οφ ωηιχη ιτ ωασ χορρεχτλψ ποιντεδ ουτ τηατ ιτ ωασ νοτ σπεχιφιεδ ωηατ ιντερναλ ρεμεδιεσ τηεσε ωερε, ορ ηωω της οβλιγατιον το εξηαυστ συχη ρεμεδιεσ αροσε ιε. ωηετηερ βψ λεγισλατιον ορ οτηερωισε;

φ) Της συβμισσιον τηατ ‘... ον 4 Νοπεμπερ 2019 της Χουρτ μερελψ ... *‘ρυλεδ’* ιν φαπουρ οφ της *φιρστ* απλιχαντ ...’ – (ωηεν τηερε ωασ ονλψ ονε απλιχαντ ιν χασε ΗΧ-ΜΔ-ΛΑΒ-ΜΟΤ-ΓΕΝ-2019/00056) – ‘... ανδ δισμισσεδ της χουντερ-χλαιμ οφ της απλιχαντ ...’,⁶³ - ωηεν τηεσε συβμισσιονσ ωερε ιναχχυρατε ανδ αλσο βλαταντλψ ωρονγ ωηεν ιτ ωασ ιν φαχτ της φιρστ ρεσπονδεντ’σ χουντερ-απλιχατιον τηατ ωασ δισμισσεδ ιν τηατ χασε, της απλιχαντ ηερειν.

γ) αλσο ΜΥΝ’σ χουνσελσ’ συβμισσιον τηατ ονλψ α *‘ρυλινγ’* ωασ δελιπερεδ ον 4 Νοπεμπερ 2021 ωασ πατεντλψ ινχορρεχτ ασ της χουρτ δελιπερεδ α φυλλψ ρεασονεδ *εξ-τεμπορε* φυδγμεντ ον 4 Νοπεμπερ 2019 - α φυδγμεντ τηατ ωασ δελιπερεδ ιν οπεν Χουρτ – ανδ ινχιδενταλλψ – αλσο ιν της πρεσενχε οφ ΜΥΝ’σ λεγαλ πραχτιτιονερ’σ *Ανγυλα Χο Ινχ*.⁶⁴ Ιμπορταντλψ αλσο – ανδ ιφ ΜΥΝ’σ λεγαλ πραχτιτιονερ ωουλδ ηαπε μαδε ανψ νοτεσ οφ της φυδγμεντ ανδ της ρεασονσ σο γιπεν ον 4 Νοπεμπερ 2019 – ορ ωουλδ ηαπε οβταινεδ α χοπψ οφ της τρανσχριπτ οφ της ρεχορδ - τηισ σηουλδ ηαπε συφφιχεδ φορ αν ινιτιαλ ανδ ιμμεδιατε χονσιδερατιον οφ της δελιπερεδ ρεασονσ φορ πυρποσεσ οφ νοτινγ αν αππεαλ ανδ αλσο φορ ρενδερινγ ανψ αδπιχε το της χλιεντ, ωηιχη γρουνδσ ανδ νοτιχε, ιφ ρεθυιρεδ ανδ αλσο ανψ αδπιχε ρενδερεδ, χουλδ αλωαψσ ηαπε βεεν αμενδεδ/χηανγεδ συβσεθυεντλψ ονχε της χουρτ’σ ωριττεν ρεασονσ ωηερε ρελεασεδ ον 16 Μαρχη 2020. Φαχτ οφ της ματτερ ρεμαινσ τηατ της δισμισσαλ οφ της χουντερ-απλιχατιον

⁶¹ Χομπαρε *Ναμδεβ Διαμονδ Χορπορατιον (Πτυ) Λιμιτεδ π Μινεωορκερσ Υνιον οφ Ναμιβια* (ΗΧ-ΜΔ-ΛΑΒ-ΜΟΤ-ΓΕΝ-2019/00056) [2019] ΝΑΛΧΜΔ 37 (04 Νοπεμπερ 2019) ατ [18]

⁶² Τηισ αππεαρσ φρομ α συμπλε ρεαδινγ οφ της ρελεπαντ παπερσ

⁶³ Χομπαρε απλιχαντ’σ ηεαδσ οφ αργυμεντ παρα 15.1.4

⁶⁴ Τηατ τηισ ωασ σο ωιλλ βε βορνε ουτ βψ της ρεχορδ ανδ ανψ τρανσχριπτιον τηερεοφ

ωασ νοτ απεαλεδ αγαινοστ. Ανψ ρελιανχε ον τηε 'ρελεασε δατε' οφ τηε φυδγμεντ ισ μανιφεστλψ μισχονχειπεδ;

- η) τηατ τηε συβμισσιον τηατ- ' ... ιμμεδιατελψ υπον ρεχειπτ οφ τηε φυδγμεντ τηε ΜΥΝ φιλεδ τηε χυρρεντ αππλιχατιον ...' – ισ δεμονοστραβλψ φαλσε ιν πιεω οφ ωηατ ηασ αλρεαδψ βεεν σετ ουτ ιν παρα γ) αβοπε ανδ ωηερε τηε χυρρεντ αππλιχατιον ωασ αχτυαλλψ λαυνχηεδ μανψ μοντησ λατερ – ναμελψ ονλψ ον 29 Σεπτεμβερ 2020.⁶⁵
- ι) τηατ τηε συβμισσιον τηατ ' ... τηε χουρτ μυστ βε μινδφυλ οφ τηε φαχτ τηατ τηε 4 Απριλ 2019 αππλιχατιον διφφερσ ιν εσσενχε φρομ τηε πρεσεντ αππλιχατιον, ιν τηατ ιν τηε 4 Απριλ 2019 αππλιχατιον, τηε Αππλιχαντ σουγητ φορ τηε Χουρτ το διρεχτ τηε Φιρστ Ρεσπονδεντ το παψ τηε Ηουσιנג Αλλοωανχε ασ ωασ αγρεεδ το ιν τηε ηουσιנג αλλοωανχε αγρεεμεντ δατεδ 22 Απριλ 2016⁶⁶, ωηερεασ ιν τηε πρεσεντ αππλιχατιον, τηε αππλιχαντ σεεκσ το ενφορχε τηε αρβιτρατιον αγρεεμεντ ρεαχηεδ ον 19 Οχτοβερ 2016 ...⁶⁷ - ισ αλσο ιναχχυρατε ωηεν ον α ρεαδινγ οφ τηε χουντερ-αππλιχατιον φιλεδ ιν χασε ΗΧ-ΜΔ-ΛΑΒ-ΜΟΤ-ΓΕΝ-2019/00056 ιτ βεχομεσ χλεαρ τηατ τηε σεττλεμεντ

[24] Also the submissions made by counsel for MUN on most of the relied upon case law was not very helpful and did not really advance MUN's case as many of the cited cases were actually irrelevant for purposes of the resolution of this matter. For example:

- α) Ιτ βεχομεσ χλεαρ τηατ τηε χιτεδ χασε *Μψατηαζα π θηβ Μετρο Βυσ Σερωπιχεσ (ΣΟΧ) Ατδ τ/α Μετροβυσ 2018 (1) ΣΑ 38 (ΧΧ) ((2017) 38 ΙΛθ 527; 2017 (4) ΒΧΛΡ 473; [2016] ΖΑΧΧ 49)* ηαδ το βε διστινγυισηεδ ον τηε φαχτσ ανδ ον τηε βασις οφ τηε αππλιχαβλε υνδερλψινγ λεγισλατιον ασ τηε δεχισιον ωασ εσσεντιαλλψ βασηδ ον τηε Σουτη Αφριχαν λαβουρ δισπενσατιον ανδ ωασ φαχτυαλλψ αλσο νοτ οφ αππλιχατιον ορ οφ ασσιστανχε ασ τηε χασε ρελατεδ το Μρ Μψατηαζαεσ ρεινστατεμεντ αωαρδ ωηιχη – αχχορδινγ το τηε μαφοριτυ φυδγμεντ - χουλδ νοτ πρεσχηριβε βεχαυσε ιτ ωασ ηελδ τηατ συχη αωαρδ σηουλδ νοτ βε ρεγαρδεδ ασ χονοτιτυινγ α εδεβετ φορ τηε πυρποσεσ οφ τηε Πρεσχηριπιον Αχτ.⁶⁹ Τηισ, ιντερ αλια, ωασ σο βεχαυσε τηε χουρτσ ηαδ ρεστριχτεδ τηε μεανινγ οφ τηε ωορδ 'δεβετ' το

⁶⁵ Χομπαρε συβμισσιον μαδε ιν αππλιχαντ'σ ηεαδσ οφ αργυμεντ ατ παρα 18.4

⁶⁶ Παγε 5 οφ ρεχορδ, παραγραπη 5 τηερεοφ

⁶⁷ Ασ συβμιττεδ ιν

⁶⁸ Χομπαρε παραγραπησ 13 το 15 οφ τηε φουνδινγ αφφιδαπιτ φιλεδ ιν συππορτ οφ τηε χουντερ-αππλιχατιον βψ Μρ Σηαπωκα Α Μβιδηι

⁶⁹ Χομπαρε φορ ινστανχε *Μψατηαζα π θηβ Μετρο Βυσ Σερωπιχεσ (ΣΟΧ) Ατδ τ/α Μετροβυσ* [59]

εαν οβλιγατιον το παψ μονεψ ορ δελιπερ γοοδσ ορ ρενδερ σερπιχεσθ, ωηιχη αν ορδερ οφ ρεινστατεμεντ ωασ νοτ ιν τηε στριχτ σενσε. Τηε πυρπορτεδ ρελιανχε ον τηισ αυτηοριτυ, ωασ τηυσ σεεμινγλψ μισχονχειπεδ ασ ωασ ποιντεδ ουτ βψ ΝΑΜΔΕΒ'σ χουνσελ ασ ΜΥΝ'σ πρεσεντ χλαιο ισ ονε φορ τηε παψμεντ οφ μονεψ ανδ ισ νοτ ονε φορ ρεινστατεμεντ;

ορ

- β) Ιτ ισ νοτ υνδερστοοδ ηωω τηε *Τηε Νατιοναλ Δισαβιλιτυ Χουνχιλ οφ Ναμιβια π Σηικολαλψε* (ΗΧ-ΜΔ-ΛΑΒ-ΑΠΠ-ΑΑΑ-2020/00047) [2021] ΝΑΛΧΜΔ 30 (16 θυνε 2021) ανδ *Νατιοναλ Ηουσιγγ Εντερπρισε π Ηινδα-Μβαζιρα* ΝΑΣΧ (ΣΑ 42-2012) 4 θυλψ 2014 χασεσ - ρελατινγ το τηε εξηαυστιον οφ ιντερναλ ρεμεδιεσ - χαν βε οφ αππλιχατιον ορ αδψανχεσ τηε ΜΥΝ'σ χασε ιν χιρχυμστανχεσ ωηερε ιτ ωασ νοτ επεν σπεχιφιεδ ωηατ ιντερναλ ρεμεδιεσ τηεσε ωερε, ορ ηωω τηε οβλιγατιον το εξηαυστ συχη ρεμεδιεσ αροσε ιν τηισ χασε ιε. ωηετηερ βψ λεγισλατιον ορ οτηερωισε;

ορ

- χ) Ηωω χουλδ τηε ρελιεδ υπον δεχισιονσ ιν *Βρομπτον Χουρτ Βοδψ Χορπορατε ΣΣ 119/2006 πσ Χηριστινα Φυνδισωα Κηνυμαλο, Μακατε π ζοδαχομ* Λτδ 2016 (4) ΣΑ 121 (ΧΧ) ορ επεν *Οφφ-Βεατ Ηολιδαψ Χλυβ ανδ Ανοτηερ π Σανβονανι Ηολιδαψ Σπα Σηαρεβλοκ* Λτδ ανδ *Οτηερσ* €2017 (5) ΣΑ 9 (ΧΧ)⁷⁰ βε οφ ανψ ασσιστανχε ιν τηε χιρχυμστανχεσ οφ τηε πρεσεντ ματτερ - ωηερε τηε ΜΥΝ χλαιο ισ νο λονγερ ονε φορ τηε ρεγιστρατιον οφ τηε 'αωαρδ' - ανδ - τηυσ χλεαρλψ χαννοτ βε α χλαιο, ακιν το α χλαιο φορ ρεχτιφιχατιον, ασ ωασ χαρελεσσλψ συβμιττεδ, βυτ ωηερε τηε πρεσεντ χλαιο ισ χλεαρλψ ονε φορ τηε παψμεντ οφ ηουσιγγ αλλοωανχεσ ωιτη ιντερεστ;

ορ

- δ) Ηωω τηε χασε οφ *Τηομασ Ιγνατιουσ Φερρριρα πσ Δεον Ραδεμειπερ*⁷¹ - ωηιχη σεεμινγλψ ηελδ τηατ ιφ α χασε χονχερνσ- ανδ ονλψ δετερμινεσ τηε ισσυε οφ λιαβιλιτυ φυρτηερ προχεεδινγσ μαψ χονσεθυεντιαλλψ βε ινστιτυτεδ το εξαχτ παψμεντ ονχε τηε ασπεχτ οφ λιαβιλιτυ ηασ βεεν δετερμινεδ⁷² - χαν βε οφ αππλιχατιον ωηερε τηε χυρρεντ χλαιο ισ σιμπλψ ονε φορ τηε παψμεντ οφ ηουσιγγ αλλοωανχεσ ανδ ιντερεστ ανδ ωηερε χλεαρλψ νο φυρτηερ ενφορχεμεντ προχεεδινγσ αρε χοντεμπλατεδ

⁷⁰ Ρελατινγ το α χλαιο ιν τερμσ οφ σεχτιον 252 (τηε 'οππρεσσιον σεχτιον') οφ τηε 1973 Χομπανιεσ Αχτ

⁷¹ *Τηομασ Ιγνατιουσ Φερρριρα πσ Δεον Ραδεμειπερ* Χασε Νο 1256/2015, ιν τηε Ηιγη Χουρτ οφ Σουτη Αφριχα (Εαστερν Χαπε Λοχαλ Διπισιον, Πορτ Ελιζαβετη).

⁷² Χομπαρε *Τηομασ Ιγνατιουσ Φερρριρα πσ Δεον Ραδεμειπερ* ατ 332 Ι

ορ ρεθυιρεδ, (σαπε φορ α ποσσιβλε αππεαλ), ονχε α δετερμινατιον ηασ βεεν μαδε.

[25] Finally it should be said that it was extremely disappointing to note that Ms Angula with Ms Kandjella, with reference to *Kehrmann v Gradtke* (I 25/2016) [2018] NAHCMD 141 (01 February 2018) – a decision of this court – nevertheless brazenly certified that ‘... after (a) diligent search, they were not able to find any Namibian authority on the proposition of law under consideration ...’ – when the Namibian authority of *Kehrmann v Gradtke* clearly dealt with the central legal considerations regarding prescription also underlying this case.

Does the Prescription Act apply to labour claims sounding in money

[26] Here it would have been noted that MUN’s counsel have formulated their defence to the prescription point with reference to the question whether ‘*prescription applies to an arbitration award*’.

[27] I believe however that this formulation is inaccurate. I say so for the following reasons:

- α) Ιτ ουλδ ηαπε εμεργεδ βψ νοω τηατ νοτ αλλ αρβιτρατιον αωαρδσ ρεσυлт ιν αωαρδσ τηατ σουνδ ιν μονεψ ανδ τηατ τηισ διστινχιτιον μαψ ηαπε το βε κεπτ ιν μινδ αλσο ωιτη ρεφερενχε το τηε ρεφερρεδ το *Μψατηαζα π θηβ Μετρο Βυσ Σερπιχεσ (ΣΟΧ) Λτδ τ/α Μετροβυσ δεχισιον*, α περσασιωπε αυτηοριτηψ ιν τηισ φυρισδιχιτιον ατ τηισ σταγε;⁷³
- β) Ιτ ισ αλσο χλεαρ τηατ νο αχτυαλ αωαρδ ωασ μαδε ιν τηισ ινστανχε αλτηουγη τηε υνδερλψινγ σεττλεμεντ αγρεεμεντ ωασ ηεαδεδ ‘*Σεττλεμεντ Αγρεεμεντ/Αωαρδ*’;⁷⁴
- γ) Τηε ρελιεδ υπον αγρεεμεντ αλσο ρεγυλατεσ ηωω ιτ ισ το βεχομε αν ορδερ οφ τηε Λαβουρ Χουρτ. Τηε απτεμπτ το ηαπε τηε ‘σεττλεμεντ αγρεεμεντ/αωαρδ’ ρεγιστερεδ ασ αν ορδερ οφ τηε Λαβουρ Χουρτ ιν

⁷³ Χομπαρε φορ ινστανχε *Μψατηαζα π θηβ Μετρο Βυσ Σερπιχεσ (ΣΟΧ) Λτδ τ/α Μετροβυσ* €ατ [59]

⁷⁴ Φουνδινγ αφιδαπιτ παρα 10 ασ ρεαδ ωιτη αννεξυρε ‘Φ’ τηερετο – Χομπαρε αλσο τηε σχημε χρεατεδ βψ σεχτιον 86 οφ τηε Λαβουρ Αχτ 2007 ωηιχη μαψ ρεσυлт ιν τηε τψπεσ οφ ‘αωαρδ’ – χιρχυμσχιριβεδ ιν σεχτιον 86(15) ανδ (16)

τερμσ οφ σεχτιον 87(1)(β)(ι) ηοωεπερ φαιλεδ;⁷⁵

- δ) Ιτ ισ χλεαρ τηατ τηε αππλιχαντ νοω σιμπλψ ρελιεσ ον- ανδ ωισηεσ το ενφορχε τηε τερμσ οφ τηε σεττλεμεντ αγρεεμεντ;⁷⁶
- ε) Φορ τηισ πυρποσε εξπρεσσ ρελιανχε ισ νοω πλαχεδ ον σεχτιον 117(1) (φ) οφ τηε Λαβουρ Αχτ 2007, ωηιχη σεχτιον εμποωερσ τηε Λαβουρ Χουρτ το 'γραντ αν ορδερ το ενφορχε αν αρβιτρατιον αγρεεμεντ'.⁷⁷

[28] It becomes clear from all this that the applicant's cause of action is actually based in contract - pure and simple - and not on any award.

[29] If - considered from this angle - it seemingly becomes irrelevant how the relied upon agreement came about, ie. whether the dispute which led to the conclusion of the agreement was labour- related and was initially pursued in terms of the applicable labour legislation or had any other commercial cause and was pursued in terms of the applicable commercial law. Fact of the matter is that a seemingly valid agreement was concluded and that valid agreements - generally - can become enforceable and that the courts - inclusive of the Labour Court - are empowered to enforce them, if appropriate. Such claims are also generally liable to prescription.

[30] Can it then be said - that in such circumstances - particularly if the claim pursued also sounds in money, and quite apparently constitutes a 'debt'⁷⁸, ie. when it is a claim through which the MUN seeks that NAMDEB

⁷⁵ *Ναμδεβ Διαμονδ Χορπορατιον (Πτη) Λιμιτεδ π Μινεωορκερσ Υνιον οφ Ναμιβια* (HX-MΔ-ΛΑΒ-MOT-GEN-2019/00056) [2019] ΝΑΛΧΜΔ 37 (04 Νοεμβερ 2019).

⁷⁶ Σεε Πραπερ 1 οφ τηε Νοτιχε οφ Μοτιον ασ ρεαδ ωιτη παραγραπησ 27 το 30 οφ τηε φουνδινγ αφιδαπιτ - σεε αλσο παρα 11 ιν ωηιχη ιτ ισ εξπρεσσλψ στατεδ : *'Τηε αππλιχαντ αρεεκσ φορ αν ορδερ το ενφορχε τηατ αγρεεμεντ'*.

⁷⁷ Σεε παρα 27 οφ τηε φουνδινγ αφιδαπιτ.

⁷⁸ Χομπαρε φορ ινστανχε ηοω τηε μινοριτη περ Φρονεμαν θ (Μαδλανγα θ, Μβηα Αθ ανδ Μηλαντλα θ χονχυρρινγ) ιν *Μψατηαζα* αναλψσεδ τηε μεανινγσ τηατ ηαδ βεεν ασσιγνεδ το τηε ωορδ 'δεβτ' ιν παριουσ λεαδινγ Σουτη Αφριχαν αυτηοριτιεσ ατ [79] το [80] ωηιχη ιτ διδ ασ φολλοωσ: [79] Αν υνφαρ δισμισσαλ χλαιοι υνδερ τηε ΛΡΑ σεεκσ το ενφορχε τηρεε ποσσιβλε κινδσ οφ λεγαλ οβλιγατιον αγαινστ αν εμπλοπερ: ρεινστατεμεντ, ρε-εμπλοψμεντ ανδ χομπενοσσιον. Εαχη ονε οφ τηεμ ενφοιουσ τηε εμπλοπερ το δο σομετηινγ ποσιτιβε. Ιν τηε χασε οφ ρεινστατεμεντ, ασ ωασ χλαιοεδ ανδ ορδερεδ ηερε, ιτ μεανσ τηε ρεσυοχιτατιον οφ τηε εμπλοψμεντ αγρεεμεντ ωιτη αλλ τηε αττενδαντ ρεχιπροχαλ ριγητσ ανδ οβλιγατιονσ. 56 Τηε εμπλοπερ μυστ προψιδε εμπλοψμεντ ανδ παψ ρεμυνερατιον. Βοτη φαλλ ωιτην τηε μεανινγ οφ α εδεβτ υνδερ τηε Πρεσχιρπιτιον Αχτ, ηοωεπερ ναρροωλψ ιντερπρετεδ. (Ασ περ Νκαβινδε θ ιν Εθιυτη Απιατιον αβοπε ν17 παρα 36.)

[80] Τηισ αππροαχη ιν νο ωαψ χοντραδιχτσ τηατ οφ τηε μαφοριτη ιν *Μακατε* (*Μακατε π ζοδαχομ Ατδ* 2016 (4) ΣΑ 121 (ΧΧ) (2016 (6) ΒΧΑΡ 709; [2016] ΖΑΧΧ 13)) (Σεε *Μακατε* αβοπε ν12 παρασ 92 - 93.) Ιν τηατ χασε τηε χουρτ διδ νοτ τακε ισσυε ωιτη τηε ιδεα τηατ τηερε μαψ βε δεβτσ βεψονδ α χλαιοι φορ παψμεντ. Ιτ αχχεπτεδ τηατ οτηερ τψπεσ οφ οβλιγατιονσ μαψ χονστιτυτε δεβτσ. Ωηατ ιτ ρεφερχεδ ωασ τηε εβροαδ χονστρυκτιονε - ιν Δεσαι (Ιδ.) - οφ τηε ωορδ εδεβτ. (Δεσαι αβοπε ν6. Ιν *Μακατε* αβοπε ν12 παρα 84 τηε χουρτ χαπτερεδ ισ ρεφερχτιον οφ τηε Δεσαι δεφινιτιον τηυσ: *εβροαδ οβλιγατιον, ιρρεσπεχτιβε οφ ωηετηερ ιτ ισ ποσιτιβε ορ νεγατιβε, χονστιτυτεσ α δεβτ ασ ενπισαγεδ ιν σ 10(1). Τηισ ιν τυρν μεαντ τηατ ανψ χλαιοι τηατ ρεθιυρεδ α παρτη το δο σομετηινγ ορ ρεφραιν φορμ δοινγ σομετηινγ, ιρρεσπεχτιβε οφ τηε*

do something positive, ie. to pay housing allowances and interest - and - where such claim is surely also a claim for something that is allegedly owed in terms of the relied upon agreement - and in respect of which NAMDEB is - allegedly - under an obligation to pay - that such a claim cannot prescribe and should not be subject to the prescription regime? I believe not.

[31] I take into account here further that save for using the 'shotgun approach' by simply referring the court to persuasive authority from a foreign jurisdiction, counsel for the applicant failed to meaningfully refine their reliance on the *Myathaza v Jhb Metro Bus Services (SOC) Ltd t/a Metrobus* decision in any way. For instance no comparative analysis was conducted in regard to the Namibian Labour legislation and the South African Labour regime for purposes of establishing whether or not the majority- or minority decision in *Myathaza* should be considered persuasive for purposes of adoption in our jurisdiction. No argument addressed the issue whether or not the Namibian Labour Act 2007 is inconsistent with the Prescription Act of 1969 or the Constitution and if so, in what respects, if at all. No argument was addressed to the court on the appropriate interpretation of the Prescription Act in order to give proper constitutional effect to it and how, amongst other aspects, that act might or might not affect the right of access to justice. No argument was made on whether the two Acts were also capable of complementing each other or could be interpreted in a way that would best protect the fundamental

ναυρε οφ τηατ σομετηνγ, αμουντεδ το α δεβτ τηατ πρεσκριβεδ ιν τερμσ οφ σ 10(1). Υνδερ τηισ ιντερπρετατιον, α χλαιμ φορ αν ιντερδιχτ वोυλδ αμουντ το α δεβτ.ε Πλαινλψ αχχεπτινγ α δεφινιτιον οφ τηε वोρδ ιν *Εσχομ, (Ελεχτριχιτψ Συππλψ Χομμισσιον π Στεωαρτσ ανδ Αλουδσ οφ ΣΑ (Πτψ) Λιτδ* 1981 (3) ΣΑ 340 (Α) (*Εσχομ*). 9αφτα 9 σαιδ:

εΤηε αβσενχε οφ ανψ εξπλανατιον φορ σο βροαδ α χονστρυχτιον οφ τηε वोρδ δεβτ [ιν Δεσαι] ισ σιγνιφιχαντ βεχανσε ιτ ισ ινχονσιστεντ ωιτη εαρλιερ δεχισιονσ οφ τηε σαμε χουρτ τηατ γαπε τηε वोρδ α μορε χιρχυμσκριβεδ μεανινγ. Ιν *Εσχομ* τηε Αππελλατε Διπισιον σαιδ τηατ τηε वोρδ δεβτ ιν τηε Πρεσκριπτιον Αχτ σιουλδ βε γιπεν τηε μεανινγ ασκριβεδ το ιτ ιν τηε Σηορτερ Οξφορνδ Διχτιοναρη, ναμελψ:

1. Σομετηνγ οωεδ ορ δυε: σομετηνγ (ασ μονεψ, γοοδσ ορ σερπιχε) ωηιχη ονε περσον ισ υνδερ αν οβλιγατιον το παψ ορ ρενδερ το ανοτηερ.

2. Α λιαβιλιτψ ορ οβλιγατιον το παψ ορ ρενδερ σομετηνγ; τηε χονδιτιον οφ βεινγ σο οβλιγατεδ.

Εσχομ ωασ χιτεδ ανδ φολλοωεδ ιν συβσεθυεντ χασεσ. Ιτ ωασ αλσο χιτεδ ασ αυτηοριτψ φορ τηε προποσιτιον ιν Δεσαι ΝΟ. Ιτ ισ υνχλεαρ ωηετηερ τηε χουρτ ιν Δεσαι ιντενδεδ το εξτενδ τηε μεανινγ οφ τηε वोρδ δεβτ βεψονδ τηε μεανινγ γιπεν το ιτ ιν *Εσχομ.ε* (Μακατε αβσπε ν12 παρα 85.)

[81] Ον τηε αυτηοριτψ οφ *Εσχομ*, ωηιχη ωασ αχχεπτεδ ιν *Μακατε*, οβλιγατιονσ το ρεινστατε, ρε-εμπλοψ ορ χομπενσατε ιν τερμσ οφ σ 193 οφ τηε ΛΡΑ αρε εαχη ε(α) λιαβιλιτψ . . . το . . . ρενδερ σομετηνγ.ε. (Τηε Νεω Σηορτερ Οξφορνδ Διχτιοναρη 3 εδ (1993) πολ 1 ατ 604 ασ θυοτεδ ιν *Μακατε* αβσπε ν12.)

[82] Σερπιχε οφ προχεσσ σετινγ ιν μοτιον τηε δισπυτε ρεσολυτιον προχεσσ υνδερ XXMA αυσπιχεσ ιν τερμσ οφ τηε ΛΡΑ τηισ σερπεσ το ιντερρυπτ πρεσκριπτιον υνδερ σ 15 οφ τηε Πρεσκριπτιον Αχτ.

right of access to justice, whilst at the same time preserving the speedy resolution of disputes under the Labour Act and the other underlying legitimate considerations pertaining to the Prescription Act as expounded in the various authorities referred to by counsel for NAMDEB, as quoted above. Importantly it should also be mentioned in this regard that the applicant's pleaded case did in any event not address any of these aspects. In such premises I believe it would be unwise 'to sail into uncharted waters'. I am thus not persuaded that the Prescription Act 1969 is not of application in this instance ie. in instances where the claim - although labour related - sounds in money and clearly relates to the enforcement of a debt. It follows that sections 11(d) of the Prescription Act 1969 as read with section 12(1) find application.

When did MUN's cause of action arise/ when did the debt become due?

[32] In this regard the MUN advances the following dates:

- α) της 1^{στ} Απριλ 2017, της ιμπλεμεντατιον δατε φορ της ηουσιγγ αλλοωανχε βαχκ παψ;
- β) της 3^{οδ} Νοπεμβερ 2017, ασ πριορ το τηατ δατε της παρτιεσ ηαδ νοτ ρεαχηεδ χονχενσουσ ον της 'βαχκ παψ ματτερ';
- γ) της 25^{τη} θανυαρη 2019, ωην της ΝΑΜΔΕΒ διδ νοτ χουμπλψ ωιτη της ρεγιστερεδ Λαβουρ Χουρτ ορδερ;
- δ) της 28^{τη} Φεβρυαρη 2019 ωην της αππλιχατιον ωασ μαδε ιν χασε *Ναμδεβ Διαμονδ Χορπορατιον (Πτυ) Λιμιτεδ π Μινεωορκερσ Υνιον οφ Ναμβια* (HX-MΔ-ΛΑΒ-MOT-GEN-2019/00056) [2019] ΝΑΛΧΜΔ 37 (04 Νοπεμβερ 2019);
- ε) της 4^{τη} Απριλ 2019 ωην της ΜΥΝ φιλεδ ιτσ χουντερ-αππλιχατιον ιν χασε (HX-MΔ-ΛΑΒ-MOT-GEN-2019/00056) [2019] ΝΑΛΧΜΔ 37 (04 Νοπεμβερ 2019);
- φ) της 4^{τη} Νοπεμβερ 2019 ωην της Χουρτ ρυλεδ ιν φαπουρ οφ ΝΑΜΔΕΒ ιν χασε (HX-MΔ-ΛΑΒ-MOT-GEN-2019/00056) [2019] ΝΑΛΧΜΔ 37 (04 Νοπεμβερ 2019);
- γ) της 16^{τη} Μαρχη 2020, ωην της Χουρτ ρελεασεδ ιτσ ωριπτεν ρεασονσ ιν χασε (HX-MΔ-ΛΑΒ-MOT-GEN-2019/00056) [2019] ΝΑΛΧΜΔ 37 (04 Νοπεμβερ 2019)

[33] In contra-distinction it was contended by counsel for NAMDEB that the cause of action, on which the MUN relies, arose on 19 October 2019.

[34] Counsel for the MUN accept that for a cause of action to arise ‘... the entire set of facts which the creditor (Applicant) must prove in order to succeed with his or her claim against the debtor (First Respondent) is in place or, in other words, when everything has happened which would entitle the creditor (Applicant) to institute action and to pursue its claim ...’.⁷⁹ I agree.⁸⁰

[35] In order then to resolve whether or not the date relied upon by NAMBEB or any of the dates advanced on behalf of the MUN are of application in order to determine from which date the applicable prescriptive period relating to MUN’s claims is to run, the pleaded case of the MUN will require consideration.

[36] From the pleaded case - apparent from the founding affidavit deposed to Mr Shavuka Ligameneni Mbidhi - the following salient aspects emerge:

- α) τηατ τηε πυρποσε οφ τηε αππλιχατιον ωασ σελφ-δεχλαρεδ το βε ‘... τηε ενφορχεμεντ οφ τηε Σεττλεμεντ Αγρεεμεντ/Αωαρδ αννεξεδ ασ ‘Φ’ το τηε φουνδινγ παπερσ ...’;⁸¹
- β) τηατ ιν τερμσ οφ τηε σεττλεμεντ αγρεεμεντ ‘Φ’ ιτ ωασ αγρεεδ τηατ ΝΑΜΔΕΒ ωουλδ ιμπλεμεντ τηε παψμεντ οφ ηουσινγ αλλοωανχεσ ον 1 Απριλ 2017 ωιτη εφφεχτιπε δατε οφ ιμπλεμεντατιον το βε 1 θυνε 2016;⁸²
- γ) τηατ ΝΑΜΔΕΒ χομμενχεδ ωιτη παψμεντ οφ τηε ηουσινγ αλλοωανχεσ ον 1 θυλψ 2017 βυτ ρεφυσεσ το παψ φορ τηε ηουσινγ αλλοωανχε φρομ 1 θυνε 2016;⁸³
- δ) τηατ το δατε ΝΑΜΔΕΒ ισ ιν νον-χομπλιανχε ανδ τοταλ δισρεγαρδ οφ τηε αγρεεμεντ ρεαχηεδ ον 22 Απριλ 2016 ανδ ρεαφφιρμεδ ον 19 Οχτοβερ 2016;⁸⁴

⁷⁹ Χομπαρε παρα 13.2 οφ Αππλιχαντ’σ Ηεαδσ οφ Αργυμεντ ρε Πρεσκριπτιον.

⁸⁰ Σεε αλσο φορ ινστανχε *Ωελλμανν π Ηολλαρδ Ινσυρανχε Χο οφ Ναμιβια Ατδ2013 (2) ΝΡ 568 (ΗΧ) ατ [75] – [76] ορ Ναμιβια Λιθιυδ Φυελσ (Πτψ) Ατδ π Ενγεν Ναμιβια (Πτψ) Ατδ (Ι 836/2011 [2014] ΝΑΗΧΜΔ 113 (31 Μαρχη 2014) ατ [26] το [27]*

⁸¹ Χομπαρε παρα’σ 9 το 10 οφ Μρ Μβιδιη’σ αφφιδαπιτ ασ ρεαδ ωιτη τηε ηεαδινγ το παρα’σ 5 το 11.

⁸² Χομπαρε παρα 17 οφ τηε φουνδινγ αφφιδαπιτ.

⁸³ Χομπαρε παρα 18 οφ τηε φουνδινγ αφφιδαπιτ.

⁸⁴ Χομπαρε παρα 23 οφ τηε φουνδινγ αφφιδαπιτ.

- ε) τηατ τηε ΜΥΝ ισ τηερεφορε σεεκινγ αν ορδερ το ηαπε τηε αγρεεμεντ οφ 19 Οχτοβερ 2016 ενφορχεδ ιν τερμισ οφ σεχτιον 117(1) (φ) οφ τηε Λαβουρ Αχτ 2007;⁸⁵
- φ) τηατ ΝΑΜΔΕΒ ισ ιν βρεαχη οφ τηε αρβιτρατιον αγρεεμεντ. Δεσπιτε τηε παρτιεσ υνεθυιπωχαλλψ ρεαφφιρμινγ τηε εφφεχτιωε δατε οφ τηε ηουσινγ αλλοωανχε αγρεεμεντ το βε 1 θυνε 2016 ΝΑΜΔΕΒ φαιλσ ανδ ρεφυσεσ το παψ ηουσινγ αλλοωανχεσ το αλλ θυαλιφιεδ εμπλοψεεσ ωιτηουτ βασισ φρομ 1 θυνε 2016 το 30 θυνε 2017.⁸⁶

[37] It so appears that MUN's case was pleaded somewhat nebulously. On my analysis however - and if I interpret the pleaded case correctly - it seems that the relied upon breach of the settlement agreement apparently occurred either on 1 July 2017 or during or about July 2017 when NAMDEB commenced with the payment of housing allowances but refused to pay (backpay?) for the housing allowances backdated to 1 June 2016. This was unfortunately not pleaded with any clarity. Also the actual terms of the relied upon agreement are not of any further assistance, save to state that they confirm that NAMDEB was to implement the agreement even earlier, namely already on 1 April 2017.⁸⁷ It is thus conceivable that the breach occurred even earlier. Nothing turns on this however.

[38] In the premises it seems to me therefore that the MUN's cause of action arose either on 1 July 2017 or during or about July 2017, as that would have been the date or the period when '... the entire set of facts was in place - which the creditor - (the 'MUN') had to prove - in order to succeed with its claim against the debtor (NAMDEB) - or - in other words - when everything had happened - (ie when the conclusion of the settlement agreement and the relied upon breach of its terms had occurred) - which then would have entitled the creditor - (the 'MUN') - to institute action and to pursue its claims based on the settlement agreement at any time thereafter, subject to prescription.

⁸⁵ Χομπαρε παρα 27 οφ τηε φουνδινγ αφφιδαπιτ.

⁸⁶ Χομπαρε παρα 30 οφ τηε φουνδινγ αφφιδαπιτ.

⁸⁷ Χομπαρε παρα 4 οφ τηε αγρεεμεντ αννεξεδ ασ 'Φ'.

[39] It is here that the MUN's prior attempt - at the enforcement of the settlement agreement - through the launching of its counterclaim in case *Namdeb Diamond Corporation (Pty) Limited v Mineworkers Union of Namibia* (HC-MD-LAB-MOT-GEN-2019/00056) [2019] NALCMD 37 (04 November 2019) - comes into play - in which the MUN claimed essentially the same relief it seeks in the current proceedings, which counterclaim was however dismissed.

[40] It is this dismissal and its effect which occurred on 4 November 2019 that triggered NAMDEB's reliance on section 15 of the Prescription Act of 1969 once it was faced with the current application and the MUN's renewed attempt at enforcing the payment of housing allowances.

The impact of section 15 of the Prescription Act 1969

[41] The relevant provisions read as follows:

'15 Judicial interruption of prescription

(1) The running of prescription shall, subject to the provisions of subsection (2), be interrupted by the service on the debtor of any process whereby the creditor claims payment of the debt.

(2) Unless the debtor acknowledges liability, the interruption of prescription in terms of subsection (1) shall lapse, and the running of prescription shall not be deemed to have been interrupted, if the creditor does not successfully prosecute his claim under the process in question to final judgment or if he does so prosecute his claim but abandons the judgment or the judgment is set aside.

...

(6) For purposes of this section, "process" includes a petition, a notice of motion, a rule *nisi*, a pleading in convention, a third

party notice referred to in any rule of court, and any document whereby legal proceedings are commenced.'

[42] As mentioned above the applicable South African case law – cited again by counsel for NAMDEB above – was already referred to and applied in *Kehrmann v Gradtko* (I 25/2016) [2018] NAHCMD 141 (01 February 2018). In that case the court also summarized the scheme created by sections 15(1) and (2) of the Prescription Act as follows:

'[19] It now becomes apposite to call to mind the provisions of Section 15(2). The salient components set by the section, as relevant to this case, in which there is no acknowledgment of liability by the debtor, which aspect can thus be ignored for present purposes, are the following:

- (α) της φυδιχιαλ ιντερρπτιον οφ ανψ πρεσχιρπιτωε περιοδ σηαλλ λαπσε - τηατ ισ τηε ιντερρπτιον βρουγητ αβουτ βψ τηε σερπιχε οφ συμμονσ, ι.ε. βψ τηε σερπιχε οφ ανψ 'προχεσσ' ιν ωηιχη α 'χρεδιτορ χλαιοσ παψμεντ οφ α δεβτ' - ιφ τηε χρεδιτορ δοεσ νοτ συχχεσσφυλλψ προσεχυτε ηισ χλαιοι υνδερ τηατ προχεσσ ιν θυεστιον το φιναλ φυδγμεντ, ωηιχη ισ α φιναλ ανδ εξεχυταβλε φυδγμεντ, ορ ιφ ηε δοεσ σο προσεχυτε ηισ χλαιοι, τηατ ισ συχχεσσφυλλψ, βυτ τηεν αβανδονσ τηε φυδγμεντ ορ τηε φυδγμεντ ισ σετ ασιδε;
- (β) ιν συχη χιρχυμοστανχεσ - ιτ σηαλλ βε δεεμεδ - τηατ τηε σερπιχε οφ συμμονσ, ωηιχη, υντιλ τηε λιστεδ ουτχομεσ, ηασ ιντερρπτεδ τηε ρυννινγ οφ τηε απλιχαβλε πρεσχιρπιτωε περιοδ - σηαλλ λαπσε;
- (γ) τηατ αλλ τηισ μυστ ηαπε οχχυρρεδ υνδερ τηε 'προχεσσ' ιν θυεστιον, ι.ε. τηατ ισ τηε αχτιον, ασ ιν τηισ χασε, ορ ασ ιν τηε στηερ τψπεσ οφ προχεεδινγσ, ασ δεφινεδ ιν Σεχτιον 15(6) οφ τηε Αχτ.'

[43] Χουνσελ φορ ΝΑΜΔΕΒ'σ αργυμεντ ον τηισ ωασ χρισπ ανδ το τηε εφφεχτ τηατ νοτηινγ πρεπεντεδ τηε ΜΥΝ φορμ ιντερρπτινγ τηε ρυννινγ οφ πρεσχιρπιτιον φορμ 19 Οχτοβερ 2016 βψ τηε σερπιχε οφ προχεσσ ον ΝΑΜΔΕΒ, ασ ιτ διδ ον 4 Απριλ 2019, ωην ιτ φιλεδ ιτσ χουντερ-απλιχατιον ιν χασε (ΗΧ-ΜΔ-ΛΑΒ-ΜΟΤ-ΓΕΝ-2019/00056) [2019] ΝΑΛΧΜΔ 37 (04 Νοπεμβερ 2019). Τηε ΜΥΝ διδ νοτ προσεχυτε ιτσ χλαιοι το φιναλ φυδγμεντ υνδερ χασε (ΗΧ-ΜΔ-ΛΑΒ-ΜΟΤ-ΓΕΝ-2019/00056) [2019] ΝΑΛΧΜΔ 37 (04 Νοπεμβερ 2019), ασ σπιυλατεδ ιν σεχτιον 15(2). Τηε ιντερρπτιον οφ πρεσχιρπιτιον, ωηιχη ηαδ οχχυρρεδ ωιτη τηε ινστιτυτιον οφ τηε χουντερχλαιοι, λαπσεδ ωην συχη χλαιοι

ωασ δισμισσεδ ον 4 Νοπεμβερ 2019 ανδ ωην συχη δισμισσαλ ωασ νοτ τακεν ον απεαλ, ωηιχη χαυσεδ τηε δεεμινγ προπωσιον σετ ιν σεχτιον 15(2) το χομε ιντο πλαψ ιν τερμισ οφ ωηιχη- ανδ ωηερε ιν συχη χιρχυμιστανχεσ - πρεσχριπτιον ισ δεεμεδ νοτ το ηαπε βεεν ιντερρυπεδ.

[44] Ιτ ωασ τηυσ συβμιττεδ τηατ τηε MYN ηαδ υντιλ 18 Οχτοβερ 2019 το ιντερρυπτ τηε ρυννινγ οφ πρεσχριπτιον βψ σερπιχε οφ προχεσσ ον ΝΑΜΔΕΒ, ωηιχη ιτ φαιλεδ το δο τιμεουσλψ.

[45] On the other hand - and in this regard it is to be noted firstly that counsel for the MUN - conspicuously - failed to address the impact of the relied upon sections of the Prescription Act consequent to the dismissal of MUN's counterclaim in case *Namdeb Diamond Corporation (Pty) Limited v Mineworkers Union of Namibia* (HC-MD-LAB-MOT-GEN-2019/00056) [2019] NALCMD 37 (04 November 2019) and MUN's failure to appeal such dismissal - save for their submissions relating to when the MUN's cause of action arose aimed at demonstrating that their client's claim had not fallen foul of the applicable three year period.

[46] This aspect of the case was however disposed of by my finding that the MUN's cause of action arose either on 1 July 2017 or during or about July 2017 and that the 'debt' became due then.

[47] By the same token it will have become clear that I am also not in agreement with the submissions made by counsel for NAMDEB on this aspect. Nothing turns on this disagreement however as the current proceedings were only instituted on 29 September 2020, which in any event is more than three years after the MUN's claims herein arose and became due. I do however uphold the remainder of the submissions made on behalf of NAMDEB on this facet of the case where it has become clear - in circumstances where NAMDEB has never acknowledged its liability to pay the claimed housing allowances in all the legal proceedings aimed at enforcing the settlement agreement and where MUN has clearly failed to successfully prosecute this claim, by way of the lodged counterclaim in (HC-MD-LAB-MOT-GEN-2019/00056) [2019] NALCMD 37 (04 November 2019) to a final and executable judgment.

[48] The applicant's claim for the payment of housing allowances and interest has thus prescribed in terms of section 11(d) of the Prescription Act 1969 as read with section 12(1).

[49] In the premises the plea of prescription is upheld and in the result the application is thus dismissed.

H GEIER
Judge

APPEARANCES:

APPLICANT:

EM ANGULA (with her R KANDJELLA)
From AngulaCo. Inc., Windhoek

FIRST RESPONDENT:

R HEATHCOTE SC (with him G DICKS)
Instructed by Köpplinger-Boltman Legal
Practitioners, Windhoek